

Klæbu Historielag

Årsskrift 1993

Hilsen fra styret

Årsmøtet 1993 ble avviklet på Banksalen den 17. mars. Det møtte 35 medlemmer, noe som er i underkant av hva det pleier å være. Klæbu Pensjonistkor underholdt med vakker sang før kveldens foredragsholder Arnfinn Melbye kåserte om general Armfelts hærtokt i Trøndelag i 1718.

I juni ble det arrangert medlemsmøte med slektsgransking som tema. Foruten bidrag fra medlemmer av Klæbu Historielag redegjorde Eilert Bjørkvik fra Statsarkivet om kilder til slektshistorie.

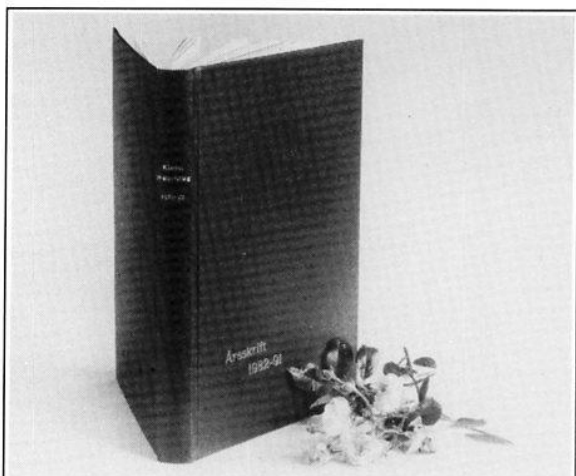
Under kulturuka arrangerte Historielaget fotoutstilling med påfølgende foredrag om Klæbu Frilynte Ungdomslag og miljøet omkring Ljosheim.

Årsskriftet har fått ny redaktør. Styret benytter anledningen til å takke avtroppende redaktør Per Ulseth for mangeårig innsats for Klæbu Historielag. Interessen for Årsskriftet er stadig stigende. Derfor er opplaget øket til 1.000 og det er trykt nytt opplag av tidligere årsskrift. Laget har et rikelig arkiv av alle utgivelser siden 1982. Foruten enkeltteksemplarer kan årgangene 1982-1991 skaffes i innbundet form. Tilgangen på stoff til bladet er god, men en redaktør vil bestandig ønske seg et rikholdig utvalg. Styret oppfordrer derfor flere til å yte bidrag, og gjerne i form av korte stubber om begivenheter og hverdagslige hendelser.

Styret vil tilslutt takke alle bidragsytere til Årsskrift 1993, både skribenter og annonser. Vi takker også andre som har støttet Klæbu Historielag.

Klæbu i oktober 1993.

Hans Reiten

Innbinding kr. 375,-

Nytt opplag kr. 50,-

Styrets sammensetning 1993

Leder:	Hans Reiten
Nestleder:	Eli Myhr
Sekretær:	Signy Gausen
Kasserer:	John Lium
Styremedlem:	Ragna Flatjord
Varamedlemmer:	Nils Mellandsør, Eva Haftorn, Emma Hægstad

Redaksjonskomite:

Haldor G. Buan (redaktør), Ragna Flatjord, Martha Grendstad, Magne Vik og Otto Ulseth.

Innhold:

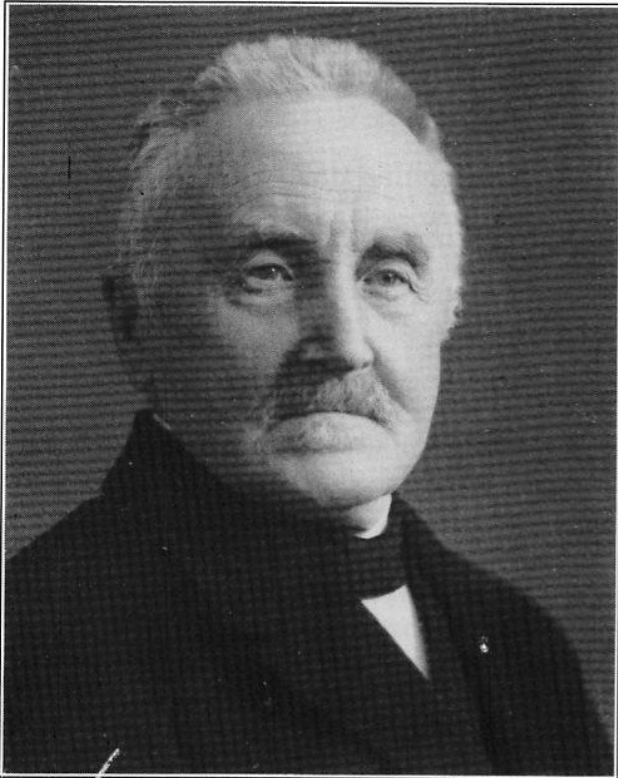
- s. 2 Hans Reiten: Hilsen fra styret
- s. 4 Per Sæther: Sletten skole og lærer O. Aune
- s. 7 Nils P. Grendstad: En lang arbeidsdag
- s. 8 Ragna Flatjord: Fra Jølster til Trøndelag
- s. 10 Åsta Løfsnæs: Grisslakt i Nesstu'n
- s. 11 Terje Thun: Fra husmannsplasser til kraftutbygging
- s. 13 Husmanden: Vesst Husmanden ha fåttå verre olførar
- s. 15 Åsta Løfsnæs: Minner om farende folk
- s. 16 Marit Bjørklimark Grande: Kojе fra krigens tid
- s. 17 John Aas: Rypeåret 1937
- s. 19 Nils P. Grendstad: En uhyggelig opplevelse
- s. 20 Alfred Løvset: Vassfjellet rundt
- s. 22 Magne Vik: Litt lokal skolehistorie fra nyere tid
- s. 24 Ragna Flatjord: 70-års konfirmanter
- s. 26 Haldor G. Buan: Med ungdomslaget gjennom 100 år
- s. 29 Martha A. Grendstad: Gamle sagn.

Forsidebilde:

Ljosheim vinteren 1956.

Sletten skole og lærer O. Aune

Av Per Sæther

Lærer Ole Aune. 1864-1947.

Sletten skole var i sin tid øvingskole for Klæbu seminar. Vordende lærere tok der sine første steg på den pedagogiske løpebane. Mange av dem ble seinere landskjente personer, som folkeopplysningsmennene Ole Vig og Anders Reitan, skolemannen og forfatteren Embret Hougen.

Olav Gullvåg, som ble en kjent forfatter og mye brukt radiokåsør, gikk på Sletten skole 1892-99. Han var en ypperlig tegner, og Aune viste fram noen av hans kunstverk som han hadde oppbevart, og som imponerte oss svært.

Her ved Sletten skole gikk lærerkandidatene opp til den praktiske prøven, som var en viktig del av lærereksamen.

Edvart Husby fortalte at den seinere kjente misjonsprest Stene tok med seg ham og noen andre gutter inn i skogen og øvde seg før eksamen.

Jeg forsto seinere at denne min barndoms skole var godt utstyrt for sin tid. Kanskje var det en arv

fra seminartida. På den skolen oppe i Namdal der jeg sjøl fikk min første lærerpost, var heile utstyret 3 Palestina-kart og ei lite svartmalt veggtafle, spikra ihop av trefjører.

På Sletten skole derimot var det kart av alle slag, plansjer av planter og dyr og menneskets anatomi. Det var et spennende skap med alskens fysikalske apparater. En finurlig innretning, «tellarium», viste jordas og månens forunderlige gang rundt sola, som var et talglys i midten. Ja, der var til og med høvelbenker og alt til sløydfaget henhørende. En herlig avslutning på skoleåret var det når pultene ble stabla opp ved en vegg og høvelbenker og verktøy kom i stedet! Det var stolte små snekkere som drog heim til sommerferie med nyhøvla, støvelknekter m.m. Litt skeive og romslige i sinkinga kunne de være, men skapt med egne hender, og litt god hjelp fra læreren.

Enkelte år var Ingvald Sellesbakk engasjert som sløydlærer, den «riktige» læreren var vel forhindret av en eller annen grunn. Sellesbakk var fagmann på omårdet, og hadde særskilt godt lag med oss lærlinger i faget.

Inventar og utstyr er viktig nok på skolen, men viktigste «inventaret» var - da som nå - læreren. I halvannen mannsalder var **Ole Aune** den suverene herre på Sletten skole.

Han var født i Støren i 1864 og gikk ut fra Klæbu seminar i 1887. Han kom til å leve resten av sitt liv i Klæbu, først som lærer ved Rønningen skole 1887-89, deretter ved Sletten skole til han møtte aldersgrensa i 1934. «Gammel-klokker'n» var han blitt da. Ja, for klokkerstillingen var som vanlig kombinert med hovedlærerstillingen i bygda, som var ved Sletten.

Til lærerposten hørte bolig i skolehuset, og uthus med rom for avling og husdyr. Jordvei hørte nemlig også med, og var en ikke uvesentlig del av lønna.

Lovgiverne hadde ellers en baktanke med ordningen med lærerjord. De så en fare i at lærerne kunne bli «hjemløse fugler». Jorda og arbeidet med den skulle knytte læreren nærmere til bygda og miljøet han skulle arbeide i.

Fordeler og ulemper ved små, kontra store skoler har vært, og er stadig diskusjonstema. Før bilen kom og forkorta avstandene i vårt vidstrakte land, var de fleste skolene på landsbygda små, og med *en* lærer. Skolekretsen var ille ute dersom de fikk en udugelig lærer - slike finnes også, og er vanskelig å bli kvitt.

Dugelige og samvittighetsfulle lærere har likevel utgjort flertallet, og trufast har de gjort sin gjerning ved de små skolene.

Jeg gikk i 7 år hos Aune på Sletten skole, og før meg hadde min mor og hennes søster gått der.

O. Aune var i sannhet en god lærer, og i mangt forut for sin tid. Arnt Haugum, da lærer ved Sjøen skole, hadde gått på Sletten skole. Han sa en gang: Aune er mitt forbilde, og jeg prøver å kopiere ham når jeg underviser.

Mange av de gamle lærerne var gode fortellere, og Aune var en av dem. Dette kom særlig fram i historieundervisningen. De dramatiske hendingene - ikke minst fra Snorre - framstilte han med liv og innlevelse, slik at vi gikk utenbords på årene med Olav Tryggvason og satt med gråten i halsen da han sprang overbord ved Svolder. Sammen med Tordenskiold braste vi inn i Dynekilen og gjorde kål på svenskene, og vi gikk med Griffenfeldt rundt steinbordet på Munkholmen.

Aune fikk et stipend og foretok ei studiereise i 1905. Han besøkte skoler i Oslo, Gøteborg og København. Og hva hadde han ikke sett og opplevd på denne reisa! Ingen TV-reportasje i våre dager kunne gjort Tivoli i København mer levende for oss enn hans beretning. Og slik med andre severdigheter han gjorde oss kjent med.

Den ypperlige Rolfsens lesebok var inngangsporten til diktningens verden. Men i tillegg fikk vi lese bøker i norsktime, eller læreren sjøl leste og dramatiserte. Han framførte bl.a. Peer Gynt for oss. Feststunder ble det når han kom med den digre Asbjørnsens eventyr og tok oss med til slottet østafør sol og vestafør måne.

Jeg husker at vi leste Gabriel Scotts «Det gyldne evangelium» som var holdt for å være bortimot blasfemisk på den tid. Aune var naturligvis venstremann, med et radikalt og sterkt nasjonalt syn.

Gildt var det før jul når han kom inn i skolestua med juleheftene for «Magne» og «Norsk Barneblad». Da fikk vi også komme fram til

kateteret for å betrakte illustrasjonene.

Vi skal huske på at på den tid var det mange heimer der det ikke fantes blad eller avis, knapt nok ei bok.

Mest spennende var likevel «Det blandede blods forbund» og de andre bøkene av Einar Spang, en forfatter som forlengst er glemt. Beretningen i disse bøkene inspirerte til bygging av hytter i skogen og hemmelige sammenslutninger.

Inntil fotballen tok det meste av interessen. Det var fullt lovlig å dyrke fotballsporten på skolen, skjønt plassen var liten. Sporadiske uhell med knuste glassruter ble behandlet med stor toleranse.

Et sårt innslag var det at enkelte hadde forbud heimefra mot å delta, fordi det gikk for hardt ut over skotøyet. Norge var et fattig land ennå på den tid!

Ja, fotballen! Ikke veit jeg hvordan - eller av hvem vi lærte regler og uttrykk. Det kunne da vel ikke være medfødt? De engelske benevnelsene var sjølsagte, om enn med heimgjort uttale. Det var «kórner», «gåll» og «hæns», og til og med «hoffsar» (off-side).

Et konstant problem var å finne bane utenom skoletid. Men det er et kapittel som ikke hører heime her.

Om vinteren var det hoppbakke like ved skolen, med tilløp tvers over veien fra fra Halset-butikken til Strøket.

Slik mekanisk klokke som ringer på minuttet og svinebinder både lærer og elever, fantes ikke på Sletten skole. Når friminuttet var slutt, kom Aune ut på trappa og klappa i hendene. Både friminutt og skoletimer trur jeg var noe fleksible, avpasset etter emne, interesse og værforhold.

Det ble også arrangert skirenn på skolen - kombinert. Det var naturligvis bare guttene som deltok i det, med ett unntak: Bergliot.

Noen ord om søskenflokket Brekke, med navn som et tverrsnitt av Norgeshistoria: Torbjørn, Sverre, Erling, Einar og Sigurd. Og et sted inne i denne rekka: Bergliot, vakker som ei prinsesse og på høgde med guttene i enhver idrett.

Einar var en villmann (i beste mening!) og suveren førstemann på ski.

Faren var bestyrer på Klæbu Pleiehjem, i dagligtale bare «Hjemmet». Han hadde det bibelske fornavn Zakarias. Det hadde muligens vært et byrdefullt navn og kanskje årsaken til de super-norske navn på avkommet?

Familien reiste fra Klæbu mens jeg ennå gikk på

skolen, og jeg kjenner ikke deres videre skjebne, annet enn at jeg veit at Sverre ble prest og Einar sjømann.

Etter at Einar var reist, ble jeg sjøl en gang den stolte seierherre i skirennet, og husker fremdeles premien: Ei hårbørste verd kr. 1,25 iflg. påsatt prislapp.

Vi hadde også skoleturer, en gang med lastebil, påmontert fjøler til å sitte på. Turen gikk heilt til Berkåk. Der åt vi nistematen vår og reiste heimatt. Å bile var ei utsøkt og sjelden oppleving, og dette var ei reise som tok heile dagen!

Aune hadde ansvar for elevene også utenom - og ut over skoletida. Det gjaldt nok særlig begavede elever. De som hadde tungt for bok og skolelærdom, ble vanligvis - og også av lærerne -

ansett som trebukker som det ikke kunne presses talg av. Men om de ikke var kløppere på skolen, kunne de gjøre full nytte for seg i arbeidslivet når de hadde fått presthanda på seg, d.v.s. var ferdig med skole og konfirmasjon.

Aune var pådriver og rettleier for elever som han anså skikket for videre utdanning, og fulgte dem videre med våkent øye.

Da jeg hadde fått min første lærerpost, sendte jeg et brev til min gamle lærer. Han var nettopp blitt pensjonist da. Brevet fikk jeg tilbake, forsynt med atskillige røde strek, og med påskrift: Slik må ikke en lærer skrive!

Korreksen gjaldt den slurvete skrifta, som var et dårlig eksempel for elevene. Slik skulle oppstrek og nedstrek være, vist ved eksempel. Han hadde jo så rett! Jeg innså etter hvert at en lærer har stort ansvar for eksempel og forbilde,

Eksamensdag på Sletten skole 1925.

Per Sæther har selv satt navn på de fleste personene på bildet. Redaksjonen har med noen forbehold forsøkt å plassere de øvrige ut fra skoleprotokoller og med hjelp fra Sletten-elever og andre lokalkjente.

I bakerste rekke fra venstre: Nicolai Sorum, Asbjørn Aune, Geirmund Ulstad, Per Sæther, Olav Aune, Kåre Ulstad, Gunnar Aunegrind?. - I nest bakerste fra venstre: Oline Aune, Sofie Storvold, Kristine Storvold, Karen Eggan, Ola Ulstad, Olaug Eidstumo?, Klaus Ulstad, Ola Varmdal?, Anna Nygård, pastor Andersen, Kristine (Kitty) Østhus Hofset (vikar for lærer Aune). - Sittende fra venstre Bergitte Torvmark, Marit Hagen Samdal, Ingeborg Fosseide Ulstad, Gudrun Fosseide Torvmark, Sigrid Storvold, Lovise Storvold Langlete, Anna Storvold Fjærli. - Sittende på bakken fra venstre: Harald Torvmark, Johannes Borgen?, Klaus Varmdal?, Harald Hegstad. - Tre jenter på kne fra venstre: Lydia Fines, Karen Lien, Olga Samstad Ulstad.

både når det gjelder skrift og andre forhold! Dette gjelder vel fremdeles, skjønt læreren ikke er den autoritet han var den gang. Når det gjelder tap av respekt, har læreren delt skjebne med andre som var autoriteter før i tida: Prest, lensmann og politi.

Disiplin? Aune hadde en naturgitt autoritet. I den tid jeg gikk på skolen, hendte det aldri at han tok i en elev. Et blikk eller et bestemt ord var nok til å skaffe ro og orden.

Som de fleste lærere på den tid hadde Aune viktige oppgaver og verv utenom skolestua. Han var ordfører 1896-1904, var med i fylkesskolestyret i 28 år, derav 19 år som formann. Det ble en ekstra ferieuuke når han var på fylkestinget.

Aunes siste leveår var vel ikke særlig gledesfylte. Kona Emilie var sjuk ei tid og døde i 1933. Barna reiste ut for å få utdanning, og ble borte. Han hadde skaffet seg tomt i «Gunnartrøa» ved Torven, og hadde planer om å bygge seg hus, men det ble aldri noe av planen. Siste gangen jeg traff ham, hadde han leid seg kost og losji på Hjellien. Han hadde fremdeles humør og fortellerglede i behold, men var nok blitt noe ensom.

Lærer Aune var innflytter, men ble klæbygg så god som noen. Han var en ypperlig lærer, og satte varig preg på mange av den lange rekke elever han hadde under sitt kateter. Sjøl minnes jeg åra på Sletten skole med glede, og jeg har mye å takke min gamle lærer Aune for.

En lang arbeidsdag

Av Nils P. Grendstad

De to siste krigsårene og et par år etter, hadde Klæbu kommune 2 hester. Gustav Aunegrind var stallkar og kjører.

Om våren ble hestene brukt til å gjøre våronn for småbrukerne som ikke hadde hest. Om høsten ble de brukt til innhøsting og pløying. Et godt tiltak for matauk. Hele sommeren sto begge hestene på prestegården.

I to vintre sto den ene hesten på Aunet hos Paul Grendstad. Der var det ledig stallrom. Hesten skulle brukes til tømmer og vedkjøring fra Dammtjernåsen ned til lunneplass på Holten. Gustav som stelte, foret og kjørte den hesten som sto på Aunet, bodde sammen med sin mor på Aungrinda, ei stue som stod midt på jordet til Aunet.

Det første Gustav gjorde om morgenen i halv syvtiden var at han gikk de 500 metrene ned til stallen og gav hesten mat. Så gikk han heim og spiste frokost og smurte niste. Gikk nedover igjen. Han pusset hesten, fylte tornisten med havre og pakket høy i en sekk. Så var han klar til å sale på hesten og kjøre til skogen.

I 12-tiden var det kvilepause. Den varte i ca. en times tid for at hesten skulle ete seg mett. Det var laget en rasteplass med et stort bål for å koke kaffeerstatning, og for å varme seg. Hoggerne var også ved bålet. Der ble det servert mange gode historier og rykter.

Ettermiddagsøkta varte til det begynte å mørkne. Det var alltid mørkt når de kom heim til stallen på mørkeste vinteren. Gustav satte nå inn hesten og gav den mat. Dersom hesten var svett eller våt av nedbør, måtte han tørke hesten før han selv fikk gå heim og spise middag og kvile litt.

Etter et par timers kvil gikk han ned i stallen for å fli den og gi hesten mer mat. Når han var ferdig, kom han inn til oss. Da spilte vi ludo, mil og mange andre spill. Vi prøvde å løse rebuser og mye annet. Vi hadde ikke radio, for den tok tyskerne. Hvis noen var så heldige og ha noe igjen av tobakksrasjonen, ble den nytt. Det var mange ganger at vi måtte ty til tørka tobakksblad eller karvet tobakksstilk som ble pakket i pipa. Da ble det ikke noe god duft i kjøkkenet. Mor kokte på kjelen og det ble servert vafler, potetkake eller ei brødskive til.

Så gikk Gustav ned i stallen og gav hesten mat for natten før han gikk heim. Slik var arbeidsdagen for Gustav 5 dager i uka.

Lørdag var det bare ei økt i skogen. Men ellers måtte hesten ha mat hele helga og stallen skulle flies.

Jeg lurer på om det i dag er noen som ville ha en så lang arbeidsdag.

Fra Jølster til Trøndelag...

Av Ragna Flatjord

«Det var en gang -», slik begynner de fleste eventyr.
Historien om jølstringer som reiste nordover og skapte seg heimer i Trøndelag er og som et eventyr.

Et eventyr fra virkeligheten!
Det skriver seg fra århundre-skiftet og har fått følger for samfunn og miljø også i Klæbu.

Det hele begynte med at lærer Anton Aune fra Vikeraune i Strinda fikk arbeid ved «Veiteberg og Åmot skulekrins» i Stardalen i Jølster året 1888. Det var som å komme til en annen verden. Fjellene var høge, blankskurte, - og skjulte sola deler av året. Gjennom dalen rannt ei stri og umedgjørlig elv. Den flommet over åker og eng og tok med seg grøderik jord kvart einaste år. (Ble sida regulert.) Folk slet og hadde karrige kår. Ikke til å undres over om mange ble interesserte når lærer Aune fortalte om tvangsauksjoner og billige gårder i Trøndelag!

Det var ikke lite av et «lotteri» å flytte så langt i de dager, med huslyd, gods - og pågangsmot! Men flere lot seg friste...

Først gikk ferden med hest fem mil til Sandane. Så bar det med båt til Måløy, deretter med lastebåt videre til Trondheim. Til slutt gikk ferden til Bratsberg og/eller Klæbu - for mange... Kan vi makte å forestille oss dette med å reise heimefra, ta farvel med slekt og venner, som man knapt kunne rekne med å møte mer?

Kan vi i fantasien sjå små vestlandshester med flyttelass fra karrige heimer, flyttelass med det aller nødvendigste for å klare å holde liv i seg og sine?

Jeg vil tro det var «stutturv» (liten ljå) og anna gårdsredskap med på lasset. Noen pinnestoler til å sitte på, et par skuv-senger og et bord var nok og nødvendige ting, likeså graut-tvare, smørkjerne og sengeklær!

*Klæbygger på Jølstertur året 1947.
Andreas Krokkbakken var leid sjåfør.*

Bak flyttelasset gikk gjerne «sjøl-mannen» som styrte med taumer og hest.

Hans slitne kone (med sjal og side skjorter) skulle holde styr på urolige unger og mat til sultne skrotter, - mens tankene tumlet, - og tårene rant.

Det var vondt å ta farvel med alle sine, reise fra snøfjella, Jølstervatnet og mangt som man kjente så vel!

Men visst var det spennende og. Ikke minst dette med båtreise, Nidarosdomen og så dette å skape sin egen heim!

De første som dro avsted og kjøpte gårder i Trøndelag var Elling Viken og søskenbarnet hans, Elling Fonn. De tok turen til Trøndelag mellom onnene og fortalte siden villig om gårdkjøp og samfunn der nord.

Om høsten før da brørne Bertel og Hans Fonn - pluss Nils Haugen - og kjøpte gårder, og alle disse «tok over» sommeren 1893.

Seinere det året kom Johan Bolset, og i 1894 reiste familiene Aksel Haugen, Anders Flatjord og Tollef Veiteberg etter.

Neste år kom Tollef Veiteberg d.y., - så brørne Johannes og Sivert Flatjord i 1896 og -97.

Tollef Veiteberg d.y. kom til Trøndelag i 1895. (Søstrene hans fulgte etter, - de ville være hvor foreldre og bror var.) I 18-årsalderen kjøpte Tollef gården Midt-Ugla i Klæbu. Muligens har Ugle-gårdene opprinnelig vært ett bruk. No kom de i hendene på jølstringer nesten alle.

Familien Aksel Haugen med kone Ingeborg og tre

sønner reiste sammen med svogeren Anders Flatjord og kona Andrea, pluss barna Johanna, Inga og Tollef. De dro fra Jølster i slutten av april og kom til Trondheim en fin vårdag, da skog og eng sto i sitt fineste skrud. Det gjorde et mektig inntrykk på dem. Og slik som kløveren vokser her! «Det såg ut som dei fora hestene med potetstokke», sa en som var med.

Men andre som kom, ble heller skuffet, - etter alt de hadde hørt. Først ruvde ikke domkirka som ventet - fordi den ikke hadde skikkelig tårn(!). Mye låg i grus fram til 1930.

Når de så møtte «Randlibergan» og «Bratsbergan» og ellers såg hvor kupert landskapet var, (med gårdsnavn som Tverreggen og Sneeggen) kunne vel saknet etter Jølster bli både sårt og tungt...

Det vart å gå i gang med grøfting og ny-rydding, - kanskje og bygging av hus. Det trongs nøysomhet - og flid - med både jord og hus. Avsetningen av avlinga var heller ikke lett.

Melka kjørte de til meieriet hver annan dag, til de omsider fikk meieri i Trondheim. Det var en stor lettelse, og fra 1929 tok melkbilen over kjøringa.

De små ljåene heimefra dugde ikke i det stive graset, så her måtte jølstringene ta etter og bruke trønderljåen.

Trønderhusa vart påbygde og reparert, buskaper vokst og nytt land ble lagt under ploget.

Det grodde under flittige arbeidshender... Jølstringene satte spor etter seg på så mange

måter. Montro om ikke «Gudsfrykt med Nøisomhed» var dekkende livsmotto?

Per Bø fra Breim kjøpte Stor-Ugla og rydda seg en stor og velstelt heim der.

Nils Haugen slo seg ned på Ytter-Uglen.

Anders Flatjord var en av dem som først såg seg litt rundt. Til å begynne med bodde han og familien hos jølstringer i Råen i Bratsberg. Anders hadde gått i skredderlære og hadde symaskin med på flyttelasset. No sauma han klær både i Bratsberg og i Klæbu. Skilling og daler kom vel med.

Anders forpaktet Litl'Ugla ett års tid, sida kom han til Bostad med kone og barn. Det skjedde i 1896.

Dottera Johanna vart gift på Sneeggen like ved, mens sønnen Tollef tok over gården Bostad.

Av de som tidlig kom til Trøndelag og slo seg ned der var og Henrik Haugen. Han drev som postfører ei tid, og var blant de første som brukte sykkel i bygda. Han flyttet flere ganger og mistet både kone og barn i sotteseng.

Ragnvald S. Flatjord slo seg ned i Bratsberg/Klæbu. Også der var jorda bakket og tung, så arbeidsdagen ble lang og slitsom. (Jeg må tenke på Jacob Sande si vise når han skriver om «Året som gjekk på ein måte, - dei fekk både le og gråte!» Visst fikk de det...)

Vestlendingene holdt godt sammen de første åra. De besøkte kvarandre, og når det var høymesse i Bratsberg kirke kom de også ifra Klæbu. Heller ikke gikk det mange søndager de ikke møttes og spurte nytt fra Jølster!

De glemte ikke barndomsbygda på annen måte heller. Noen tok turen heim no og da, og slekt fra Jølster besøkte Trøndelag med jevne mellomrom. Men avstandene var store. Fjell og fjord stengte. Reisemulighetene var få, og penger var det heller lite av.

Jølstringene satte sitt preg på samfunn og miljø. Mangt var «anderledes» med dem. Først og fremst var det språket, dialekten som kunne være vanskelig å forstå. Muligens ble livssyn og moral et bindeledd jølstringer imellom.

Det tok tid og krefter å slå rot i fremmed jord. Jølstringene kom med i lagsarbeid, i det politiske liv og i kristelige lag. Men «slekt skal følge slekters gang...» Nå har ulikheter jevnet seg ut, også når det gjelder språk og livssyn. Likevel - et eventyr er det fremdeles å tenke på at også i Klæbu har jølstringer ryddet og bygd. Sikkert under lov om at «I Ditt Ansigts Sved skal Du ete Ditt Brød...»

Griselakt i Nesstu'n

Av Åsta Løfsnæs

Magnar Grendstad var tinget til å slakte en gris i Nesstu'n. Grisehuset var innenfor fjøset. Sivert og Magnar hadde vanskeligheter med å få grisen ut igjennom fjøset og ut på gårdsplassen.

Det gikk ikke bare med trynbandet, selv om en gikk bak og skjøv på. Magnar gikk da «opp i gårda» og fikk Reidar med seg nedover for å hjelpe til.

Randi kom tilfeldigvis over gårdsplassen og fikk høre et skudd, og et forferdelig grisehyl. Hun sprag oppå høvleriet hvor Haldor drev og høvlet.

«Det har hendt noe nedi Nesstu'n - dæm har skutt grisen, men han skrik fremdeles!»

Haldor stoppet maskinene og sprang nedover.

Det hadde seg slik at Reidar hadde tatt med seg en «kinaputt» og sett sitt snitt til å knyte den fast i griserumpa, og da de hadde fått grisen ut på gårdsplassen og like før Magnar fikk plassert skuddmaska, tente han på, og med den smellen som oppsto, skreik jo grisen av redsel, og det skriket hørtes lang vei.

Fra husmannsplasser til kraftutbygging

Av Terje Thun

Rundt midten av forrige århundrede regner en med at det var i underkant av 100.000 husmannsplasser i Norge. Husmenn er en betegnelse på en gruppe med landarbeidere som ikke eide den jorda hvor de arbeidet, men hadde pliktarbeid for landeieren til vederlag for leie av hus og jord. Arbeidsplikten kunne i noen tilfeller ha et betydelig omfang og bidro til en stor del av landeierens arbeidskraft. Ved slutten av 1800-tallet gjorde utvandringen til Amerika, industrialiseringen og flyttingen til byene at husmannsplassene ble nedlagt eller gjort om til selveierbruk.

I Klæbu var det mange husmannsplasser, og den mest oversiktlige presentasjonen av disse finner en vel i Ola Tulluans Gards- og ættesoge, bind 2 av Klæbuboka. Her nevnes også plassene som befant seg i området rundt Svean og Løkaunet hvor det senere ble kraftutbygging. Det skulle ikke gå så mange årene fra ordningen med husmenn var nedlagt og til anleggsperioden i Svean startet med de omveltninger det førte med seg.

De første årene av anleggsperioden, dvs. første halvdel av 1920-tallet, førte til mange endringer både i miljøet og ikke minst i landskapet. I denne

perioden var enda sagbruket på Hyttfossen i drift, og nå kom det i tillegg mange anleggsarbeidere til samme område. Det ble igangsatt veiutbygging, brua i Svean ble til og det ble satt opp boliger. I tillegg ble og den første kraftstasjonen, «provisoriumen», bygd ferdig på Løkaunet. Denne stasjonen kunne levere kraft til forbrukerne allerede i 1926, og er den tredje stasjonen som ble bygd i Nidelvassdraget, etter de to stasjonene i Leirfossen. På grunn av det store kraftbehovet ble Løkaunet benyttet også etter at Svean kraftstasjon stod ferdig mange år senere.

Det tidsskille som de tidlige 1920-årene representerer for dette området kan kanskje illustreres på fig. 1, hvor de første maskinistboligene står ferdig i 1925, mens den ene av de to husmannsplassene på Løkaunet er under riving. Skjebnen til bygningene fra de ulike husmannsplassene er imidlertid ganske forskjellig. Mange ble revet som den på figur 1, og for enkelte av dem er det fortsatt mulig å finne spor etter tuftene. Andre igjen ble benyttet som bolig i lang tid framover, og kunne i mange tilfeller bli påbygd og pusset opp, og i dag finnes det flere tilfeller hvor gamle husmannsplasser blir benyttet som fritidsboliger.

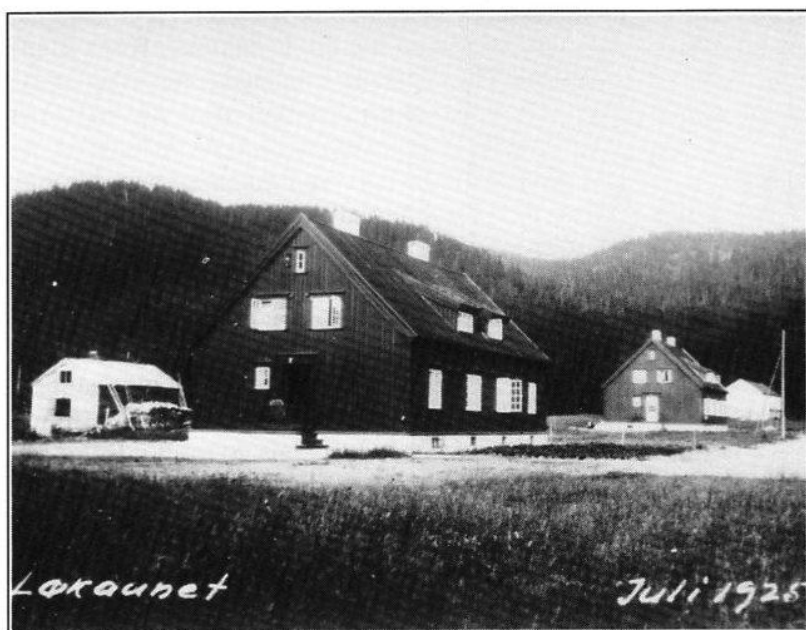

Fig. 1.
De to første
maskinistboligene
på Løkaunet,
og den gamle
husmannsplassen.

I dag er både husmannsplassene og anleggsperioden til Trondheim Elektrisitetsverk, eller Trondheim Energiverk (TEV) som det i dag heter, forlengst blitt historie. De plassene som var i området rundt Svean og Løkaunet hørte til gårdene Eidstu eller Moen og nedenfor er noen av dem presentert.

Plasser under Eidstu

Løkaunet

På Løkaunet lå det som nevnt to husmannsplasser. I 1905 ble Løkaunet imidlertid skilt ut som eget bruk. Senere, da kraftutbyggingen tok til, overtok TEV Løkaunet. Bygningene til den ene av plassene ble som nevnt revet samtidig med at den første maskinistboligene ble bygget i 1925, men takket være fotografier, fig. 1, er det i dag mulig å påvise hvor den lå. Den andre plassene, fig. 2, ble imidlertid påbygd, det er noe usikkert når, men sannsynligvis skjedde det i den tiden da den var utskilt som eget bruk etter 1905. Senere ble det også lagt panel utvendig på våningshuset. Smia på bildet kan ikke undertegnede huske å ha sett, den må derfor ha blitt revet før midten av 1950-årene, mens våningshuset derimot ble revet på 1980-tallet.

Stabbmoen

På Stabben like ovenfor Løkaunet lå det to husmannsplasser. Jorda dyrkes den dag i dag der den ene plassene lå, og den ble forøvrig avbildet i historielagets årsskrift i 1986, s. 15. Hvor den andre plassene befant seg, er det imidlertid vanskelig å si i dag, men sannsynligvis var det et

sted på toppen av sandtaket på Løkaunet. Dersom dette er riktig, er nok alle spor forlengst fjernet på grunn av de store sanduttakene som senere er foretatt.

Eidstuplass

Ovenfor Springfossbrua, på østsiden av Nidelva, er det en slette, «Litjbuflata», hvor det i dag er et ca. 15 år gammelt plantefelt. Her lå det i sin tid en husmannsplass. Tømmeret fra denne plassene ble benyttet om igjen av John Høyås da han rundt 1921 bygde hus på Hyttfossen. Selve plassene er det i dag vanskelig å oppdage ettersom det nå er så gjengrodd, men en kan finne den ved å følge tømmerveien som går opp fra stedet hvor Springfossbrakka eller «Langbrakka» som TEV bygde under anleggstiden stod. Om en finner igjen plassene, er det imidlertid ikke stort å se lenger, kun en fordypning etter kjelleren og noe rustent jernrør. Ifølge Klæbuboka var Peder Ludvigsen Rendal (f. 1860) den siste som bodde på dette stedet. Han arbeidet på sagbruket på Hyttfossen.

Plasser under Moen

Mosve

Denne plassene ble skilt ut som eget bruk i 1934 og drives i dag som eget gårdsbruk. Denne plassene er for øvrig avbildet i Klæbuboka bind 1, side 366 fra et fotografi tatt rundt midten av 1930-årene. Det er senere bygd ny låve og hus på gården, men husmannsstua er pusset opp av nåværende eier og blir i dag benyttet som fritidsbolig. Denne plassene ligger meget idyllisk til ved Nidelva.

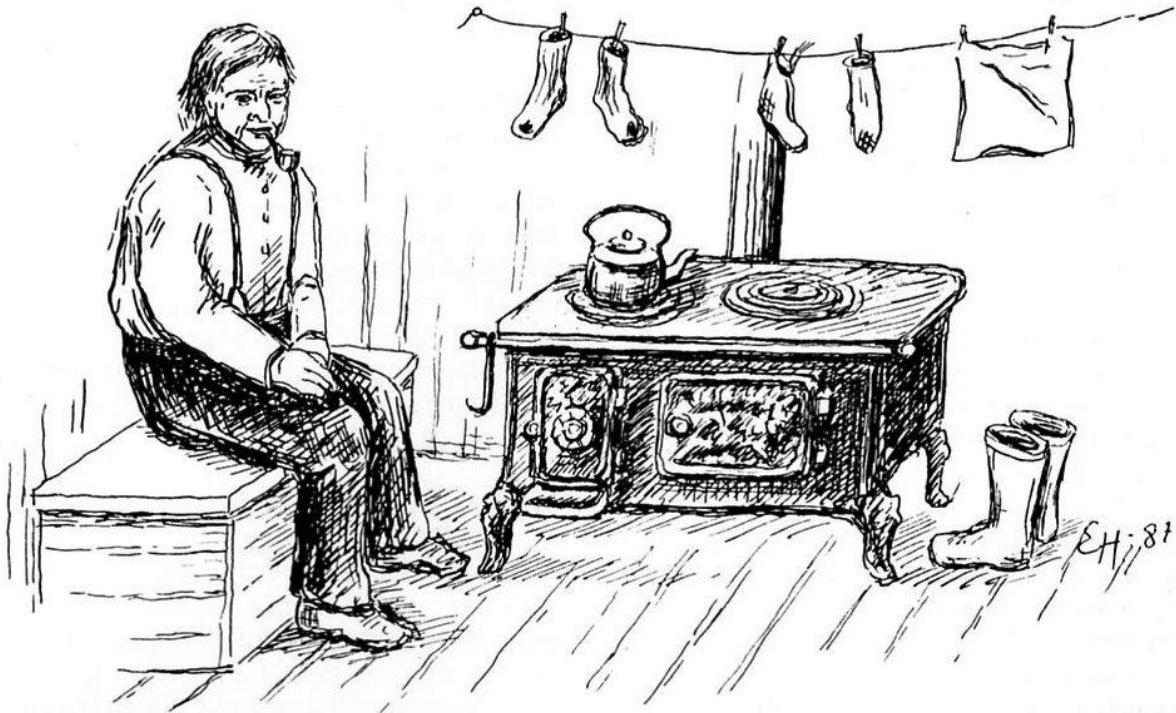
Forts. s. 18.

Fig. 2.
Løkaunet.

Vesst Husmanden ha fátta verre olfórar

Av Husmanden i Sjøbygden

Husmanden e gæln på olfórar her i bygden. Og det kjæm sæ itj tå nå ainna einn at Husmanden skuill ha villa verre olfórar sjøl. For no tedags e det itjnå greina med kortj kommunåm eill nå ainna. Det va my likar før.

Ein olfórar lyt ha lite å sei te om, så vesst dæm slæfft te Husmanden skuill det ha vertte ein ainna justis her i bygden. - Føsst tå aillt skuill 'n Bank-Lars ha verte tvangsfløtta borti ny-hærredshuset, så pass at det gjekk an å heill oppsekt med pængåm hass. For sea i fjolhaust e det så my tuill med de her bankåm. Ti blæ sto det at krona flaut og ti apperadet sa dæm at ho såkk. Men 'n Bank-Lars va væsst, for hainn ment at krona både flaut og såkk samtile. Da to Husmanden fælta åt sæ og to ut pængainn sinn å stuppa dæm ni hælmbonstern. For Måssåhaugen e snart deinn einast plassen der kursen e stø. At fæmtikronera og slekt flyt, det må så vårrå. Men det mer søkk som ein stein, - dommar e itj ein gammel sjøbygg. No e det mole at 'n Bank-Lars ha finne att nå paperkronå frå krigsti'n som 'n Bærnt Ørset ha glømt åv borti skoffåm. Men da kuinn 'n ha verre så pass at 'n ha sagt det.

Nei, itjnå e sæ likt længer. Det va my likar før. På martnåm før i ti'n va det vanle at dæm jol te ein «ønskebroinn» dit førtjåinn kuinn kast småpæng og samtile ønsk sæ engkvart. I dag gjekk d'tj an. For kertte taus her i bygden torssa resseker ei kron på nå slekt? For lik rætt som krona såkk ni broinn så kuinn det bårårs te å flyt med a. Og inna dæm vesst ole tå så ha strykke langt ni Flåttådaln.

Vesst Husmanden ha fátta verra olfórar skuill det ha vertte ei ainna årning med skollo og rasket her i bygden óg. Husmanden protestert aillerede i deinn ti'n dæm kom å lætt att ein senkstamp borti grindsleet på Måssåhauga. Istan for å ha skollobøtta inna dørna, skuill aillt rask lægga 'pi dinn der stampen. Sea kom dæm frå hærredshuset med bil kvar vukku for å få ti det der. Og du gjær itj tru dæm jol det gratis. «Renovasjon» kaillt dæm det. E det nåa mening ti slekt? Føsst betale du maten i dyra domma hos hainnlaråm. Sea lyt du betal ein gång te for å bli kvett det som bli att. - Nåa betaling ha dæm ailler fått tå Husmanden. Og itj ska det bli nå heill.

Men det va itjną gæli med senkstamp. Deinn va staut á ha vatten ti vinters dag når det va fult for at det kuinn driv att borti bækk.

For nå ár sea kom dæm med nå plastikkþække som det sto KLÆBU KOMMUNE på. Dæm va vel reidd for at fólk frá Dragstgrejn eill Mæhus skuill bli klein tå det der og kámmá og stryk med det. - Men skjónt Husmanden ailler haft sá pass som ei potetskal á lægg ni de der sækkinn, sá hæla kommun át med rægningám sinn. Te sist vart Husmanden nõdd te á smør lærstævlainn á stryk ni blankbygda for á snakk terættes olfórarn. Men hainn va itj á træff, kuinn ein fòrtjonge fortæ. Og det va sá rimele. For det her va i 1-ti'n, sá olfórarn låg vel á kvilt te me'dags.

Dæm som va testess nõtta d'itj á snakk med. Husmanden sa som det va at tå vassgraut, flatbrødlaup, klæppsup og tette bli d'itj nå skollo á lægg ni dinn der sækken. Dæffor ska d'itj várrá nå betaling heill. Det littj raske som bli att e passle á ta med át 'n Dagros når 'n stille te me'kveills.

Men det nõtta itj á snakk, for no ha dæm komme på nå nytt. «Resirkulering» kaille dæm det når dæm stryk át Hægstadala med det som a Dagros árne gratis og mjólke bra tå. Einn tomglas da, spol ein stakkaillonge. Men kainn det várrá trång te á kámmá át Sjøbygden eins ærend for á fá ti e kamferglas eill to i året? For nå ainna glas finns d'tj på Mássáhauga. Flaská og slekt bli det ailler, for Husmanden tæ ailler heim nå tå dinn der kjøpskjænken. Deinn e for lænn og e itjną á fárrá og dássá med. Har du 'tj nå likar á blainn 'pi kaffen sá får det heiller vág sæ. Einn aillt paper da, spol dæm. Du bruke vel avisá? - Vaddesálekt! Koffár skuill Husmanden bruk avisá når det går lik rætt med mássá? Deinn máte sæ óg bær når 'n ska te á frau ákern át vára. Men det va dæm for tåskát for á begrip. I stan sá sto dæm der á hekkra.

«Resirkulering» ha Husmanden hille på med i fòrreti-fæmti ár. På god klæbygg e det det sámmá som á várrá nætt om sæ, bruk det 'n har flergång. Og deinn konsta kuinn dæm ha fátt lært sæ gratis bærre dæm itj ha verre sá karravolinn og domm. Men dæm e vel unnskylt, for no tedags går dæm sá læng i skula at dæm vinn itj tu á lær sæ nå slag.

Nei, det e itj som før i ti'n. Fólk som itj ha lært sæ hainter sett, bær heim my frá butikkám som lyt kastas. I dag fá du 'tj kóp dæ e hækto bronsokker

med minner det legg ti ein dáse som e stuppa ni ein plastikkþássá. - Det va my likar før. Hos Moa fekk du sjól bestæm kerr pass stor grápaperþássá du villa kjøp mjól og slekt ti. Men det nõtte itj i dag. N'Devle ha ailldeles ti veille tå Husmanden, for det nõtte itj á kámmá og forlang e skálpuinn kaffe, e fjolomstytj sí'flæsk eill ein 10-øresstrut med jæster. Nei, han ha vertte sá ut kasta, Devlen. For no ha 'n vigge opp aillt det slag ti þássáa inna du kjæm dit. Sea e det bærre á ta te takke, kortje du trøng det eill itj.

No ska ingen tru at Husmanden fær og øddlægg naturn 'pi Sjøbygden. På sá máte e Husmanden hake fòrre dæm ni ny-hærredshuset. Men aillt e relativt, sa Ein... sa ein kaill ti blæ. - Hakkspætten e sá te á øddlægg nævertaket på Mássáhauga, sá ávva kammersloftet ha 'n hakka e stort hól s'att det læk ni sængbænken når det e røytsámmára. Dæffor ha plastikken komme med ti resirkuleringa óg. Husmanden tæ ein storvole plastikkþássá og stuppa 'n fuill med slekt smáask og tette igjæn hôle.

Men aillt e som sagt relativt. For 'n Devle har sá klár e lætte på þássám sinn. Og det like skjóra. Sá dan ætte e a der og stryk med det. Sea e det bærre á byinn på nya med plastikkþássám. Sá resirkuleringa e det itjną som mankere på. Aillt bli brukt flergång uta at det koste dæm ni ny-hærredshuset det slag. Og mea kommun lægg ut pæng i dyra domma ni Hægstaddala og kronáinn hass Bank-Lars fyk opp og ned, sá e Husmanden sá pass att 'n heill det flytáinn både med skollo, pængám og det mer.

KLÆBUBOKA

Bind I og II selges
i Klæbu Sparebank.
Pris henholdsvis
kr. 120,- og kr. 60,-.

Minner om farende folk

Av Åsta Løfsnæs

Inn på gårdsplassen kom det en mann med en kasse på ryggen. Han pleide å komme på formiddagen, for han hadde sitt faste overnattingssted på en gård på andre siden av elva. Kassen var et positiv.

Han stilte seg opp foran kjøkkenvinduet, satte en stav under, slo opp et lokk og monterte en sveiv på siden. Så begynte han å sveive. Dørene ble slått opp og vi stilte oss opp i kjøkkenvinduet for å se og høre. Vi ungene fikk noen ører for å gå ut og legge i den fremstrakte hånden. Han bukket og takket med et smil.

Med visse mellomrom kom det en med en koffert på ryggen. Den hang på et slags bæretre han hadde over den ene skulderen. Inne på kjøkkengulvet slo han opp kofferten, og i denne hadde han sine salgsvarer. Det var forskjellige småting, nåler av alle slag, knapper, bånd, brevpapir, kammer osv.

Så var det han som solgte bøker. Han hadde også kofferten på ryggen. Det var bøker med forskjellig innhold, fra religiøse til kjærlighetsromaner.

En og annen gang kom det en som solgte påtegnede broderier. Det var duker, løpere og pyntehåndklær. Pyntehåndklær var mye brukt den gangen. Over motivene var det som regel en innskrift.

Hver høst kom det en som ble kalt for «kost-

kaljn». Han gikk omkring og kjøpte opp ku- og hesttagl. Jeg husker spesielt en gang han kom henimot jul. Min søster skulle få selge kutaglet og jeg skulle få hesttaglet. Jeg tok da ei sausaks og gikk til stallen. Alle hestene var inne. For å få med mest mulig, klippet jeg vel litt for langt opp. Mannfolkene ble så sure, men heldigvis sa ikke far noe.

Husholdningsvekten ble satt på kjøkkengulvet og produktet veiet. Jo da, det ble noen kroner. For det ville jeg kjøpe julegaver. Det ble en pakke til hver, selv om innholdet var av billigste slaget, lommetørklær, hårnåler og litt godterier. Men til far ble det et messing askebeleg. Det har jeg nå og det er et minne om den forretningen.

En original som ble kalt for «Husijn», vandret omkring. Han utstafferte seg med fargerike ordener og medaljer. De hang og dinglet foran på jakka hans. Han var helst å se på Torgårdssetta.

Med visse mellomrom kom det et taterfølge. De solgte blonder og stålvisper. De tigget om mat, især flesk og brød. En ulldott var de svært interesserte i å få. Jeg har lest om en taterkone som samlet sammen så mye ull og solgte at de kunne kjøpe en hest. Det hendte at de kom om kvelden, og da var det spørsmål om nattlosji. Mellom kufjøset og stallen var det ei forbu. Der var det godt og varmt og høy å ligge i. Hadde de hest, ble det både høy og mel til den.

Koje fra krigens tid

Av Marit Bjørklimark Grande

Etter å ha lest «En liten historie fra 1945 ->» i siste årsskrift for Klæbu Historielag, fikk jeg lyst til å sende dere en annen liten historie. Kanskje kan disse to ha en sammenheng?

Min far, Ole Bjørklimark, hadde hørt snakk om at det skulle finnes en koje som angivelig hadde vært oppholdssted for tyskere våren -45. Han hadde vært litt på leting etter denne, men uten resultat.

Sommeren -63 var han sammen med Ola Warmdal og Thor Grande på utkikk etter ny kjørelei i forbindelse med frakting av materialer til hytta på Moavolden, da de gikk seg rett på koja.

Den ligger på nordsida av Tangvoldelva, i skråningen like ved der Reinsbekken renner ut i elva. Den lå meget godt skjult, helt umulig å få øye på, uten at en gikk seg rett på den.

Som det går fram av bildet, var den forseggjort og hadde sannsynligvis vært oppholdssted en god stund.

Inne i koja var det to brisker og rester av et bord. En ovn som far gjenkjente fra Moavolden, og rester etter diverse husgeråd som han også mente stammet fra Moavolden.

De fant rester av tyske flyveruniformer, som forsterket den teorien at det dreide seg om et oppholdssted for tyskere som hadde rømt våren -45 og holdt seg skjult der.

Dette bildet er tatt sommeren 1992 og viser dessverre at Kojen er rast sammen.

Dette bildet er tatt sommeren 1963 og viser min far Ole Bjørklimark (til venstre) sammen med Ola Warmdal.

Vi hadde mere og mindre glemt hele historien da vi kom til å snakke om det sist sommer, men da hadde koja rast helt sammen, og det var jo ikke annet å vente heller etter å mange år. Det andre bildet viser restene av den.

Men da jeg leste denne historien om de latviske flyktingene, begynte jeg å sette dette i sammenheng.

Er det bare tilfeldigheter, eller kan det være de samme som har oppholdt seg der til det ble bart og lettere å ta seg fram. Det er jo ingen stor avstand fra Gjellivolden og ned til Tangvoldelva. Uniformene var jo lagt igjen, men de hadde kanskje funnet noen klær på en eller annen setervold. De kunne sikkert ferdes trygt så tidlig på våren, det var nok ikke mye folk i marka. Det var fisk i elva og sikkert muligheter for å fange fugl etc.

Min mann kom i kontakt med latviske flyktinger fra Øysand vinteren -45. Disse hadde også tyske flyveruniformer, og han ble kjent med at flere av dem som var fanger på Øysand bar tyske uniformer, uvisst av hvilken grunn. Så det forklarer kanskje det at disse to på Gjellivolden også bar uniform.

Dette er bare tanker som jeg har gjort meg. Det kunne være moro om noen kan huske eller ha hørt noe omkring denne koja og menneskene som tydeligvis har oppholdt seg der.

Rypeåret 1937

Av John Aas

I årene før 1940 ble Bots- og bededagen vanligvis benyttet til jaktturer. Bededag var fredag før Allehelgenssøndag (første søndag i november). Man fikk da 3 sammenhengende fridager som friluftsfolket benyttet seg av for å komme ut i skog og fjell.

Ei uke før bededagshelga i 1937 tok Birger Nesset, min bror Olav og jeg ut på rypejakt i Reinsfjellene til Grendstadvollen hvor vi hadde fått lov å være.

Lørdag gikk vi så på jakt i stri vind. Vi så bare noen få ryper og jaktforholdene var umulige, så dagens resultat ble null.

Men søndagen opprant med ønskevær, og vi gikk da opp til Litl'Reinsfjellet. Ikke ei rype å sjå, og Olav snudde og gikk over til Kråkfjellet «på vona» om det var likere der. Birger og jeg fortsatte langs Åsafjellet mot Reinsfjellet.

Plutselig ble jeg oppmerksom på ei kvit stripe ca. 60 meter brei og ca. 150 meter lang i nordhellinga av Rensfjellet. Det så ut som ei snøskur hadde gått der. Men merkelig, da det var bar mark uten snø ellers i fjellet.

Mens vi gikk og pønsket på «snøskura» fikk vi sjå at «snøen» rørte seg. Det var ikke snø, men en veldig rypeflokk som hadde slått seg ned der oppe i hellinga!

Vi ruslet forsiktig mot flokken. Men plutselig lettet den og fløy som ei snøskur opp mot nordvestenden av fjellet. Enkeltryper flakset opp og fulgte hopen.

Litt sør for varden traff jeg Ole Rise fra Singsås. Han hadde nok vært tidlig ute om morgenen og hadde allerede skutt 36 ryper. På en liten bergknatt i nærheten av varden satt det tett i tett med ryper, sa han. Han fyrte av og plukket opp 7 ryper. Gikk så en liten sving og kom tilbake, og da satt igjen ryper tett i tett på knausen. Fyrte av ett skudd igjen og fikk da 4 ryper. Birger og jeg hadde ennå ikke løst et skudd.

Vi tre slo da følge for å sjå etter rypehopen på

østre side av fjellet. Ole Rise, som var kommet opp fra sørenden av Samsjøen, var interessert i å få rypene sørover, og jeg ville helst ha dem nordover. Rise ble med et stykke nordover, men gav opp og snudde.

Birger og jeg fortsatte mot Åsafjellet og der fikk vi sjå rypehopen som hadde slått seg ned på ei flat bergry.

Jeg satte fra meg ryggsekken og krøp oppover mot rypene som ruslet bedagelig omkring. Kommet på skuddhold fyrte jeg av mitt første skudd. Merkelig nok reagerte ikke rypene, men fortsatte å rusle. Jeg ladet og skjøt det forreste jeg vant uten at rypene lettet, de hadde kanskje matpause i 11-tida.

Du verden for en opplevelse for en 28-åring! Men det hadde ikke noe med vanlig jakt å gjøre.

Omsider hadde jeg ikke flere patroner igjen i vindjakkelommene, og rypene lettet og fløy mot Litl'Reinsfjellet. Jeg plukket i hast opp fangsten og Birger skaut ei og annen vingeskutt rype.

Birger og jeg kom fra hverandre.

Rypene fikk jeg kontakt med igjen. Da dro jeg til toppen av fjellet. Nå hadde jeg bare en patron igjen. På en bergknatt med Tangvoldsjøen nedenfor fikk jeg sjå at det satt mange ryper. Jeg krøp så nærmere og fyrte av siste skudd. Rypene slapp seg ned bak berget der hopen holdt seg i ro og kom ruslende forbi meg, de nærmeste bare ca. 15 meter fra meg. De syntes kanskje synd på meg der jeg lå. Men for meg var det ei opplevelse som nok ikke mange har hatt.

Etter at rypehopen hadde passert meg, plukket jeg opp 3 ryper for det siste skuddet.

Så dukket Sigurd Gjølga opp, og av ham fikk jeg låne 5 patroner.

Rypene hade nå tatt kursen østover, og jeg så dem på fjellrabbene ved Kvintustjønnene. Men jeg orket ikke gå etter dem lengre, og ryggsekken var mer enn tung nok.

Bededagshelga, uka etter, tok Ole Moen og jeg turen opp til Grendstadvollen. På grunn av rykter om mengdevis av ryper i Reinsfjellene kom det etter hvert 10 «nerståggåbygger» slik at vi fikk fullt hus. Bare 2-3 av dem kunne kalles jegere.

Søndag morgen gikk starten for jakten. Men fjellene var sopt rene for rype. Ingen fikk løst skudd. Den eneste som fikk ryper i sekken var jeg, og det skyldtes at jeg fant 6 fine ryper som lå igjen etter kanonaden i Åsafjellet helga før.

Rypene er vanligvis nokså stedeagne og holder seg innenfor et område på ca. 4 mil. Men hvis ernæringsmulighetene på en eller annen måte endrer seg, søker nok rypa ut for å finne nye beiteområder. Og den er ikke hemmet av kommune- eller landegrenser.

En kjent Trondheimsmann, direktør Reidar Brekke, jeger og friluftsmann, opplevde en gang å se ei hel sky av ryper som fløy over Trondheimsfjorden. Når det gjelder slik «masseflukt», må en bare undre seg over hvordan rypa organiserer dette.

Forts. fra side 12.

Moøya

Denne plassen lå i sin tid på andre siden av elven omtrent ovenfor der Svean kraftstasjon ligger i dag. Bygningene kan så vidt skimtes på et bilde tatt av TEV like før anleggsperioden startet, men i dag finnes det ikke noe tilbake. Imidlertid er det fortsatt en åpen eng der husene i sind tid stod, så stedet er fortsatt lett å finne igjen.

I Ola Tulluans Gards- og ættesoge nevnes en husmann Nils Pedersen på denne plassen. Han var født i 1798 og ble gift med Ane Jonsdotter Korsmo. Sammen hadde de fire barn, hvor den yngste, Jonetta, er født på Moøya i 1853. I 1875 hadde de tre geiter og to sauer mens de dyrket bygg og poteter.

Moodden

Ikke langt fra Moøya lå plassen Moodden som var av de eldste plassene under Moen. Husmannen på denne plassen var fergemann på Nidelva, ikke langt unna der Svean bru er i dag.

Dette er bare en liten oppsummering av noen få av de mange husmannsplassene vi kan finne i Klæbu. Som kilde for det jeg har skrevet er den tidligere nevnte Ola Tulluans Gårds- og ættesoge, og samtaler med flere personer.

Nå er imidlertid husmannsperioden så lenge siden at de muntlige opplysningene er basert på overleveringer gjennom både to og tre ledd. Det er derfor viktig at de som sitter inne med kunnskaper om denne tiden, forteller det videre så det kan bli nedskrevet og bevart for ettertiden.

En uhyggelig opplevelse

Av Nils P. Grendstad

I påska i 1942 ble bygda avsperrret. Den ble stengt ved Kambrua, Osbrua og Sjøla. Tyskerne bodde på Prestegården og i sommerstua på Tanem. I bygda ble det lett etter våpen og radio.

Vi var 4 gutter og 3 jenter som hadde bestemt oss for å dra på påsketur. Hjellivollen var leid. Vi visste at den var åpen som de fleste av seterbuene på Brungmarka var på den tiden.

Vi startet fra Strøket i nitiden lørdag morgen. Det var mye snø, men godt skiføre. Vi gikk over Ståggån ned til Sjøbygda. Deretter over sjøen ved Teigen over til Vika. Opp Vikakleiva og et stykke innover var det vei etter tømmerkjørere, men videre innover måtte vi brøyte løype. Det var mye snø og tungt å gå. Vi byttet på å gå først. Vi kom opp på vollen ut på dagen. Alle var litt slitne og sultne. Det ble straks tent opp, med tanke på å lage mat. Det var bestandig litt ved i vedkassen. Det var en god regel at før en forlot bua skulle en sørge for at det var litt ved i vedkassen. Så satte vi over en kjel med snø for å tine vatn.

Plutselig får vi se at det kommer et lag på 7-8 tyskere oppover vollen på vei mot bua. Vi ble nok litt redde. De kom bort til bua og satte av seg skiene og kom inn. Jeg tror ikke de spurte om lov. De skulle lage seg mat. Da var det en av oss som sa at de måtte vente til vi hadde spist, for vi hadde nettopp kommet vi også. Det skulle visst ikke blitt sagt, for da ble vi guttene beordret om å sette oss opp i ei seng og jentene opp i den andre

senga, og vi fikk ikke snakke sammen. Det tok lang tid før alle tyskerne hadde laget mat og spist. Jeg tror det tok et par timers tid. Da de omsider var ferdige, tok de på seg skiene og gikk. De tok veien over Sannafjellet.

Nå endelig fikk vi sette igang å lage oss mat. En 10-15 minutter etter at tyskerne hadde gått, ble vi plutselig oppmerksom på at det hang et bandolær med en revolver på en spiker på vegg. Da ble gode råd dyre. Hva skulle vi gjøre? Vi ble enige om at det var best vi rente etter dem med revolveren og beltet. Hvem ville gjøre det? Vi ble enig om at to av oss guttene skulle gå, og vi foretok loddtrekning. Valget falt på Ingvar og meg.

Vi gikk etter løypa som tyskerne hatt gått. De gikk mot Sannafjellet hvor det er flere små åsrygger i terrenget. Det passet seg slik at vi kom opp på en åsrygg når de var nede på flata foran oss. Vi ropte og holdt opp revolverbeltet. Tyskerne vinket tilbake at vi skulle komme nedover til dem, så vi rente nedover og overleverte beltet til eieren. Han ble visst glad, for vi fikk både sigarer og sigaretter for jobben. Det var kjærkomment for oss, for det hadde vi ikke for mye av noen av oss. Ingvar og jeg gikk veldig lettet tilbake til seterbua. De andre i selskapet ble også lettet da vi kom tilbake, men hendinga satte en dempet stemning på påsketuren.

Historielagets årskrift distribueres gratis til alle medlemmer, samt ved dørsalg. Bladet er også utlagt for salg i Klæbu Sparebank.

Vassfjellet rundt

Av Alfred Løvset

Alfred Løvset deltok i 1992 for 15. gang i Vassfjellet Rundt. Han hadde da i mange år vært eldste deltaker. Dette stykket skrev han i fjor, etter sin 15. gang som deltaker. I år deltok han ikke på løpet, men var tilstede på Samfunnshuset under arrangementet.

Skal her skrive litt om mine opplevelser i noen av de 15 løp siden starten i 1977. Jeg var 75 år i mitt første løp i Vassfjellet Rundt. Brukte 4 timer på de 21 kilometrene. Så at jeg hadde ikke hørt om noen registrering, tenkte at disse skulle passe på at alle gikk banen rundt. Men jeg ble jo registrert i de to første løpa.

Andre gangen var at jeg leverte inn nummeret mitt, som var av tøy den gangen. Kjente at jeg hadde litt vondt i høyre hofta etter løpet, men det gikk fort over.

I 1978 gikk det ikke så bra. Halvveis på opptur til varden var begge hoftene vonde, men tenkte at det måtte vel gå bra på nedtur. Men det vonde tiltok, og jeg var sjeleglad da jeg kom meg ned på Tanemsflata. Der krabbet jeg opp trappa til 2. etasje på en nedlagt butikk for å få noen til å

ringe hjem etter bil. Min kone og sønn kom med bil, og så måtte han kjøre til startplassen etter sykkelen min, slik at jeg fikk levert inn startnummeret mitt.

Mandag var jeg temmelig støl, men tok sykkelen og leide den opp til Brøttemsveien, satte meg på og kjørte til legen på Heimdal. Legen ringte til St. Elisabeth sykehus, og jeg fikk time der på tirsdag for røntgen. Legen mente at begge hoftene var forkalket, men at den høyre var verst. Han mente også at jeg måtte trene hver uke. Jeg tok heller ei mil hver 14. dag.

Tredje gang i 1979 kom jeg inn i en stim ved registreringspunktet, så registrering ble ikke foretatt. Men denne gangen fikk jeg en verdifull pokal, - håndlaget krystall fra Magnor. «Klæbu idrætslag stiftet 11. november 1906» var

inskripsjonen på pokalen. Dette måtte vel være registrering god nok. Jeg tenkte det var da svært til premie å få for å gå Vassfjell-løpet.

Husker ikke noe ekstra før mitt 7. løp. Jeg grudde litt for den dagen. Det måtte være i 1983, og jeg fikk virkelig føle motgang. Hva som feilte meg, vet jeg ikke, men beina følte som blyklumper og pusten gikk voldsomt. Den siste delen opp mot varden måtte jeg bare sette meg ned på en stein eller ei tue. Brukte ca. 4 timer på den første mila. Det var mye kjentfolk på varden i godværet, og der ble det servert kaffe, - mat smakte meg ikke. Satt vel der ca. 30 minutter, og tenkte at nedover måtte det vel gå bra. Men det er noen små «moter» nedover også, og den samme følelsen kom igjen. Jeg måtte bare sette meg ned for å kvile. Da jeg nærmet meg elva, hørte jeg ikke Kvello's stemme lenger. Ruslet så mot Aullbakkene og satte meg på autovernet. Da kom det en haug med biler ned fra startfeltet. Mange vinket til meg, og jeg vinket tilbake. Så gikk jeg sakte opp til idrettsplassen, nærmet meg ei campingvogn, og en mann lukket opp døra og ga meg en gullmedalje. Gikk til idrettshuset og kjøpte meg en halv porsjon lapskaus. Den ble urørt. Fikk en mann til å ringe etter drosje. Om kvelden smakte kveldsmaten, og så var jeg i god form.

I 1984 hadde jeg med meg sønnesønnen Snorre. På denne nedtur fra fjellet var det ei dame som passerte oss, og hun sa: «At det går an!» Jeg kjente ikke dama.

1986 husker jeg svært godt. Det var vel da først jeg så at jeg ble registrert, for da fikk jeg statuett etter det 10. løp. I 1986 gikk jeg ca. 13 mil i offentlige løp, også Besseggen i Jotunheimen. En opplevelse.

Så var det vel i 1987 at Morten Grendstad ringte meg og sa: «Jeg får vel bli med deg i morgen.» Jeg svarte: «Det får vel heller bli meg som må bli med deg.»

Det samme gjentok seg i 1988. Men da regna det hele lørdag og natt til søndag. Denne dagen gikk vi bare 15 kilometer. Den dagen bar Vassfjellet sitt navn med rette.

I 1989 gikk jeg de 21 kilometrene for siste gang. Da var jeg 87 år.

I 1990 og 1991 gikk jeg 15 kilometer.

I 1992 ringte jeg Grendstad om løypefølge. Men han skulle være med i en barnedåp. Om lørdagsmorgenen er det jeg som henter avisa fra postkassa. Svimmelheten har tiltatt noe det siste året. Da tenkte jeg det får være nok. Så i Trønderbladet fra kulturuka i Klæbu at det var oppmerka en 4 kilometer løype i sentrum for gamle og handikappede. Sa til sønnen at han kunne kjøre meg oppover litt før klokka ni. Etter å ha gått de 4 kilometrene, var jeg så opplagt at jeg følte meg god for å gå 15 kilometer. Men det var for sent på dagen til å nå premieutdelinga.

Jeg har hatt mye moro av å gå Vassfjellet Rundt, og så har formen og humøret holdt seg bra.

Siste gang fikk jeg plakett i gull-double. Det var for 15. gang. I tillegg har jeg fått 12 pokaler som eldste deltaker.

Gikk også Dovremarsjen for fjerde gang første søndag i august i år.

Vassfjellet som pilegrimsvei og beiteland.

På austsida av fjellet sto i gamle dager et kapell ved Øivindtjønna. I 1930 ble det funnet en trefigur av St. Mikal som siden er oppbevart i Det Kongelige Norske Videnskapers Selskab i Trondheim. Forbi den tjønna går en pilegrimsvei skoglennes til Jesmo i Tiller. Litt setring var det på vestsida også. Løvsetsætervollen ligger halvveis opp til varden. Der var sætring til i 1880 åra. Vollen er nå vokst til med bjørk. Oppigardssetra til garden Oppigard i Hovdalsgrenda har vel og vært brukt.

På Klæbusida var det flere sætrer. Tanem, Forset og Tullusgårdene sætret i fjellet. Noe særlig godt beite for storfe har det vel aldri vært i Vassfjellet. Men i gamle dager var ikke folk så kravstore som nå. Et titalls tusen sauer har nok funnet sin levevei der sommerstid. Å se sau i Vassfjellet nå er en sjeldenhet.

Ellers er det bygd et kapell et par kilometer oppe i fjellet på Klæbusida. Der er det andakt hver søndag klokken 12 fra høsten til våren. Vassfjellet er vakkert når alt grønnes. Om høsten er det ennå vakrere i alle regnbuens farver.

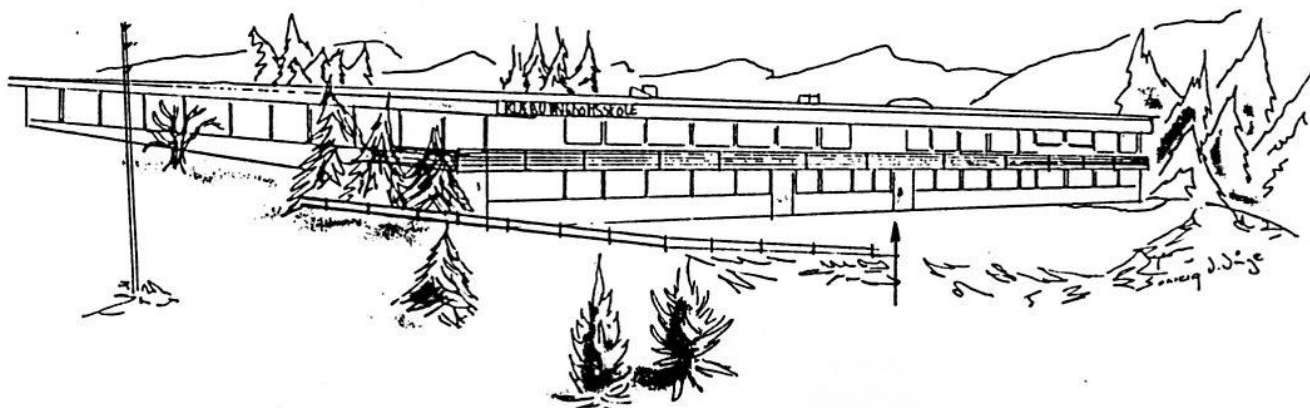
I ÅR VALGTE KLÆBU HISTORIELAG
OFFSET-SATS AS SOM SAMARBEIDSPARTNER

Innherredsveien 61, 7043 Trondheim
Tlf. 73 52 72 70 - Fax 73 51 44 45

Litt lokal skolehistorie fra nyere tid

Del II: Da Klæbu fikk sin egen ungdomsskole

Av Magne Vik

Så langt rakk ungdomsskolebygget som sto ferdig i 1972. Resten ble bygget til i 1980.

Forhistorie

I min artikkel i årsskriftet for 1992 skrev jeg om planlegging og bygging av Sørborgen skole og Samfunnshuset. Avslutningsvis antydte jeg at den store folketilveksten i Klæbu skjedde fra først i 70-årene og fram til ca. 1985.

Dermed ble dette også den store skolebyggeperioden i kommunen.

Utbyggingen av Finnmyra boligfelt startet opp i 1969, og her var det gjerne yngre familier med barn i førskole- og skolealder som bygde. Det var klart at elevtallet ville øke betydelig i årene framover.

Kapasiteten ved den nybygde Klæbu skole (nå Sørborgen skole) burde holde i noen år. Imidlertid økte elevtallet også på ungdomstrinnet, blant annet med den følge at utgiftene med transport av elevene til ungdomsskolen på Heimdal ble større.

Opptaksområdet til Breidablikk ungdomsskole på Heimdal, var den gang et enda sterkere utbyggingsområde enn Klæbu, og det var usikkert hvor lenge Trondheim ville ta imot Klæbu-elevene.

Men ville Klæbu kunne få sin egen ungdomsskole?

Allerede under befaring på tomteområdet til Sørborgen skole i 1965, antydte jeg - overfor skoledirektør Per Almaas - at Klæbu å burde

planlegge og bygge slik at en i neste omgang kunne bygge på en ungdomsskoleavdeling. Men da svarte skoledirektøren temmelig kategorisk: «Klæbu vil ikke få noen egen ungdomsskole i overskuelig framtid».

Heldigvis ble ikke «overskuelig framtid» så svært lang denne gangen. Nå skjedde det fort saker og ting som endret forutsetningene - på flere områder.

- I innstilling til ny Lov om grunnskole i 1968 - den som ble gjort gjeldende fra 1969 - ble det åpnet for at mindre kommuner kunne få bygge sin egen ungdomsskole - på nærmere vilkår. Blant annet måtte gjennomsnittlige årgangstall være minst 40 elever - og gi grunnlag for en 2-parallellers skole.

Allerede i mai 1968 la jeg fram en omfattende utredning for skolestyret hvor jeg pekte på mange fordeler og få ulemper ved at Klæbu kunne få sin egen ungdomsskole så snart som mulig. Jeg konkluderte med at skolestyret burde be formannskapet om å oppnevne en egen plankomité til å utrede saken nærmere. Skolestyret sluttet seg til forslaget - og det ble sendt forespørsel til skoledirektør og departement om de hadde noen merknader til oppstart av planlegging av egen ungdomsskole i Klæbu - med tanke på realisering senest fra og med skoleåret 1973/74. Elevprognosene viste at Klæbu da ville få et gjennomsnittlig årgangstall på ca. 40 elever på ungdomstrinnet - kanskje noe før.

Trondheim skolestyre varslet at de ikke ville ha romkapasitet for Klæbu-elevene ved Breidablikk ungdomsskole stort lengre.

Trøndelag hadde fått nye skoledirektør med en mer liberal holdning til mindre kommuner som ønsket å bygge sine egne ungdomsskoler. Dermed gav både skoledirektør og departement sitt samtykke til at Klæbu kunne starte planleggingsprosessen.

Et skolebyggprosjekt i utvikling

Planleggingsstadiet

Etter at departementet i juli 1969 hadde meddelt skolestyret at det ikke hadde merknader til igangsetting av planarbeidet med tanke på en ungdomsskole i Klæbu, ble det i november 1969 oppnevnt en plankomité med blant annet følgende mandat:

- Utarbeide prognoser for behovet for skolebygg for barne- og ungdomsskolen i Klæbu for perioden 1975-85. (Her ble det virkelig satt krav til framsynthet.)
- Vurdere om det kan bli aktuelt å bygge ut barneskolen på Sørborgen til en 3-parallellers skole - eller på lengre sikt bygge en ny barneskole i Tanemsområdet. (Ca. 20 år etter ble jo det siste alternativet realisert.)
- Legge fram forslag til plassering av ungdomsskolebygget på skoleområdet på Sørborgen.
- Vurdere om det kan være aktuelt å prosjektere den nye ungdomsskolen etter de nyeste pedagogiske prinsipper, «åpen skole», «skolelandskap.»
- Beregne romprogram for aktuelle skolebygg og legge fram kostnadsoverslag.

Plankomitéen fikk altså et nokså ambisiøst og krevende mandat å forholde seg til. I juli 1970 la plankomitéen fram sin innstilling, hvor den blant annet foreslo å bygge en 2-parallellers ungdomsskole i nær tilknytning til skoleanlegget på Sørborgen. Brutto romprogram 1750 m². Kostnadsoverslag kr. 1.487.000 (viste seg siden å være mye for lavt).

På grunn av det nå sterkt aktualiserte behovet for egen ungdomsskole i Klæbu, rådde komitéen til at en arbeidet med den målsetting at prosjektet skulle være klart til byggestart sommeren 1971, slik at skolen kunne tas i bruk fra høsten 1972. Komitéen anbefalte at arkitekt R. Engh (som hadde tegnet barneskolen) fikk prosjekteringsoppdraget.

Klæbu skolestyre sluttet seg til innstillingen - og rådde til at den foreslåtte tempoplanen «så vidt som mulig blir fulgt opp».

I møte den 14. juli 1970 vedtok kommunestyret skolebyggeplanene - og så var prosjekteringsfasen i gang.

Arkitekten fikk kort frist. Men den 5. januar 1971 oversendte Engh sitt forslag til forprosjekt for ungdomsskolebygget med utgangspunkt i godkjent romprogram og vedtatte retningslinjer.

Prøving og feiling.

Dette var som allerede nevnt i den tiden at «den åpne skoles pedagogikk» holdt på å få gjennomslag blant pedagoger og skoleplanleggere. Det ble friske diskusjoner underveis i prosjekterings- og byggeperioden. Og det var nok en god del skepsis både blant pedagoger, foreldre og skolepolitikere. Det tok derfor litt tid - og det ble foretatt en del endringer - før de endelige plantegninger fra arkitekten ble godkjent. Konklusjonen ble at skolestyret i sitt godkjenningsvedtak, blant annet vedrørende utforming av klasseromsfløyen uttalte: «Når det gjelder klasseromsfløyen vedtar skolestyret at denne inntil videre får en moderat planløsning i samsvar med skolesjefens utredning og den innredningsskisse som er lagt fram». Kommunestyret sluttet seg til skolestyrets vedtak. Og skolen ble i første omgang utformet i samsvar med dette.

I ettertid kan vi godt innrømme at den «moderate løsningen» likevel ble for åpen.

Etter en del «prøving og feiling» fant lærerne ut at det var behov for mer avgrensning av åpenheten, og det ble etterhvert satt opp delevegger som ga storklasserom med avgrensede skolelandskap for årskullene.

Denne form for åpen skole og utstrakt lærersamarbeid - er det så ungdomsskolens lærere underveis har utviklet til å fungere på en tilfredsstillende måte for de fleste.

De «gammeldagse» klasserommene - med kateter og enelærere - kommer nok neppe igjen.

Grunnarbeidene i gang. Oppføring av skolebygget på rekordtid.

Men nå var allerede byggeprosessen igang. - Finansieringsplanen var blitt godkjent med utgangspunkt i arkitektens kostnadsoverslag på kr. 2.608.370. Da var blant annet tannlegeavdeling, rom for helsesøster/skolelege og et kostbart tilfluktsrom kommet i tillegg til det opprinnelige romprogrammet.

Forts. s. 25.

70-års konfirmanter

Av Ragna Flatjord

Jovisst er det lenge siden.
Men kort tid likevel, når man tenker tilbake!
For hvor ble alle årene av, - var det ikke i forrige uke spente og forventningsfulle ungdommer gikk og «las for presten» i Klæbu kirke, og ikke for snart 70 år siden!?

Det var 19 konfirmanter i Klæbu i året 1923.
Derav 4 jenter og 15 gutter, med Riiser som prest.
I alle fall til å begynne med!
At presten sluttet midt i konfirmantforberedelsene og muligens reiste til Røros - er en annen historie. Riiser forlot Klæbu i juli -23.

Før den tid samlet han i alle fall konfirmantene i «Hær-stuggu» hele fem ganger - og arrangerte samvær med konfirmantene i nabokommunen Tiller en gang. Noe som ga minner for livet for de som fikk være med.
Klæbu-konfirmantene gikk snarvegen over Nideng-skaret og fikk melk og brød på en nabogård av Tiller kirke før de dro heim.

Etter Riiser reiste fra Klæbu, fikk konfirmantene ny prest fra Strinda. Rossås het han, og kjørte sjøl med hest like fra Berg prestegård.

Den 16. september i 1923 var det konfirmasjon i Klæbu kirke. Været var ikke av det beste, tvert imot var det høst og regn i luften. Men kirka var stappfull allikevel.

Folk kom fra alle kanter, noen gikk og andre kjørte med hest. Hestene ble plassert i «kjerkestallan» så langt plassen rakk. Konfirmantene sto i rekke og rad ned etter golvet, jentene i svarte kjoler. (Mon det ikke var siste året med det gamle på-bud om svarte kjoler, forresten?) Knappe- eller snøresko hørte med.

Alle konfirmantene skulle velge skrift-sted og si det fram fra sin plass, forøvrig var det «overhøring» på sjølve konfirmasjonsdagen. Alt gikk bra.

Da alt var over, byttet konfirmantene kort ute ved kirkeporten før de dro kvar til sitt med glede og takknemlighet.

De fleste hadde nok selskap og fikk små gaver i anledning dagen, og besteklærne var på fra morgen til kveld.

Undres på om jentene hadde fletter med silkebånd i, - kanskje hadde guttene både bukselommer og vest?

Såvidt vites ble det ikke fotografert hverken i kirka eller seinere, men altergang var det søndagen etter. Og så var det over.

Konfirmasjonstida med samvær og glade minner sitter i hukommelsen fremdeles, man får likesom et eget forhold til dem han er konfirmert sammen med.

Helsing til alle dere konfirmanter fra 16/9 1923!

Konfirmanter i Klæbu kirke 16. september 1923.

Johan Torleiv Sjølbakk
Johannes Sellesbakk
Simon Tanemsmo
Gunnar N. Ulstad
Olav Østhus
Olav Hansen
Ole Bostad

Ivar Brandhaug
Ole Eggen
Ole Grendstadbakk
Ivar Henry Bostad
Alv Nasset
Arne Roan
Torvald Rendal

Bjarne Renå
Birgit Fines
Karen Overvik
Helga Pauline Storvold
Marta Ulstad

Dette er første stykke i en forhåpentligvis lang rekke om 70-årskonfirmantene i Klæbu. I år har vi dessverre ikke noe bilde, da det visstnok ikke finnes. Men fra 1924 og fremover mener vi det skal finnes bilder av alle konfirmantkulla, så allerede fra neste år vil vi ha bilde av 70-årskonfirmantene.

Forts. fra side 23.

Takket være en bevisst «stå-på-holdning» fra ordfører Fossode og hans formannsskap, lyktes det på rekordtid å få klarert nødvendige tilskudd fra stat og fylke og låneopptak i diverse banker, blant annet Klæbu Sparebank. I løpet av sommeren 1971 var finansieringen i første omgang sikret, og på denne bakgrunn ble det gitt klarsignal til at grave- og grunnarbeider kunne settes igang i september. Entreprisen for de øvrige byggefagene ble ikke klarert før i november samme år. Men skulle en ha noen sjanse til å få skolen ferdig til skolestart 1972, måtte en bare starte opp.

Da anbudene for de øvrige byggefagene var godkjent, viste det seg at brutto byggekostnader ville komme på kr. 3.331.265. I tillegg kom utgiftene til inventar, arkitekthonorar og prisstigning i byggeperioden - slik at totalkostnadene til slutt ble på hele 3.693.854. Men også tilleggsfinansieringen ble ordnet raskt og effektivt.

Nå var kommunens nettoutgifter riktignok betydelig mindre, da diverse tilskuddsordninger tilsammen utgjorde ca. kr. 1.563.000. Restfinansieringen ble ordnet ved låneopptak i banker, blant annet Postbanken kr. 950.000, Kommunalbanken kr. 150.000 og Klæbu Sparebank kr. 300.000.

Rask og effektiv framdrift av byggearbeidene.

Flere av byggefagene kom ikke igang før fram imot jul 1971, men takket være dyktige og ansvarsbevisste entreprenører, en effektiv koordinering fra byggelederens side og tett oppfølging fra arkitekt og byggekomité, sto fraktisk bygget innflyttingsklart til skolestart høsten 1972. Riktignok måtte vi utsette oppstarten en uke, blant annet for å få inventaret på plass.

Men tidsplanen hadde tross alt holdt bedre enn vi hadde tort å håpe på - og glade var alle vi involverte.

Klæbu kommune hadde fått sin egen ungdomsskole - og både elever og lærere kunne gå til verket med både forventning og spenning. Ikke minst var de nye arbeidsformene som nyskolen la opp til en utfordring for både lærere og elever.

Hvor lenge ville kapasiteten holde?

Nå sto utbyggingen av Haugamyra og Rydland for tur - og vi fikk den virkelige store folketilveksten i Klæbu. Mot slutten av 1970-tallet vokste elevtallet tilnærmet en hel skoleklasse hvert år! Hvilke konsekvenser dette fikk for skolene i Klæbu, kan jeg kanskje komme tilbake til neste år.

Med ungdomslaget gjennom 100 år

Av Haldor G. Buan

Å gjengi Klæbu Frilyndte Ungdomslags historie gjennom 100 år er ikke en helt enkelt oppgave, da vi for det første ikke har lagsprotokoller for åra før 1933. I tillegg har det også for åra etter dette til tider vært lite aktivitet og lite skrevet. Det vi har å holde oss til er blant annet jubileumsberetninga fra 60-årsjubileet i 1952, skrevet av Ola Ulstad, samt jubileumsberetninga fra 90-årsjubileet, skrevet av Nils P. Grendstad. Ellers har det stort sett vært å forholde seg til ting man er blitt fortalt av andre med greie på ungdomslagets historie.

Grunnen til at de eldste protokollene mangler skal være at de er brunnet opp. Den første ved brann på Stolvollen og den andre ved en brann på Forset. Ifølge 60-årsberetninga var det visstnok bare disse to protokollene fram til 1933.

En ting vi med sikkerhet kan si, er at lagsarbeidet opp gjennom tidene har forandret seg endel. Det framgår av protokollene at alle møter fram til slutten av 60-tallet alltid åpnet med en sang, og det var gjerne også en sang eller to senere på møtene. I tillegg ble også møtene ofte avsluttet med dans eller folkeviseleik. Å avslutte med dans har riktignok også vært forsøkt sporadisk i de ti siste åra, med vekslende hell. Men det som ser ut til å utgjøre den største forskjellen må være at det så ut til å være lettere å drive lagsarbeide når man hadde et fast tilholdssted som var lagets eget. Av den grunn har det vist seg vanskelig å drive laget etter at Ljosheim forsvant ut av lagets eie.

Revy i «gamle» Ljosheim. Fra venstre Anna Ulstad, Kjartan Ulstad, Gunnar Ulstad, Sofie Eide, Einar Holthe.

En av forløperne til ungdomslaget var et lag som het Klæbu Samtalelag. Det hadde sitt utspring ved Klæbu Seminar, som forøvrig utdannet folkeskolelærere i tida 1837-1892. Dette var et lag hvor ungdommen kom sammen og drøftet de samfunnsspørsmål som var på denne tida, og også da, som nå, var sikkert behovet for sosialt samvær tilstede.

Ellers var det også et ungdomslag i Sjøen krets en god del år før Klæbu Frilyndte Ungdomslag ble stifta. Dette ble fortalt på 60-årsjubileet i 1952 av Klaus Brøttem, som den gang var 84 år gammel.

Det er som tidligere nevnt nokså sikkert at folk fra Klæbu Seminar hadde ganske mye å si for at ungdomslaget ble stifta.

Lagets første formann var Olav Vasseljen, som var lærer ved Sletten skole fra 1892-1899. I lagets første lover het det blant annet at laget skulle stå fritt med hensyn til religion, avholdssak og politikk. Lagets mål var å samle ungdommen til godt lagsarbeid, og til samvær i sømmelige former på møter og fester, og gjennom foredrag og ordskifte gi dem innføring i samfunnsspørsmål. Det er vel heller ingen særlig tvil om at dette var en viss motvekt til den pietismen som rådde på den tida.

Noe av det første laget gjorde, var å stifte sangkor, og eller har også Klæbu Idrettslag, Klæbu Sanitetsforening og Klæbu Spell-lag sitt utspring fra ungdomslaget.

I begynnelsen ble lagets møter og fester holdt rundt omkring på gårdene, og Husby og Øvre Eidstu var blant de gårdene som oftest tok imot. Ikke alle i bygda så med blide øyne på slike aktiviteter, og i 1897, da det var 17. mai-fest på Husby, og det også ble vist et spellstykke, ble det sagt at nå hadde Belsebub tatt bolig i Husby.

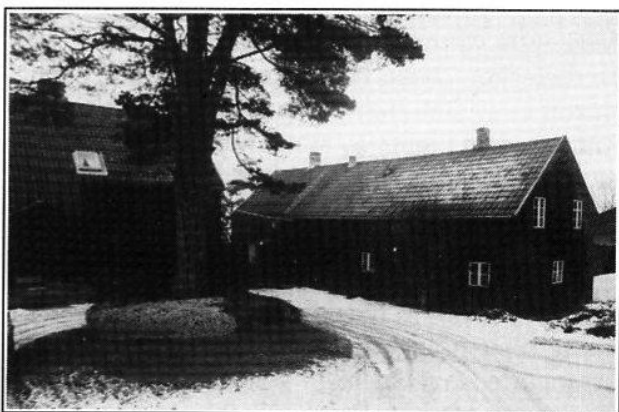
Etter en tid fant laget ut at de hadde behov for eget husvære, og de fikk tilbud om to tomter. Ei på Hjellien og ei på Husby/Øvre Eidstu. Det ble til at laget bestemte seg for tomta på Husby/Eidstu. Det ble nedsatt ei byggenemd, og arbeidet med å samle inn midler kunne ta til. Det ble arrangert fester og basarer, og det ble samlet inn både penger og tømmer.

Høsten 1901 ble huset innviet, og til innvielsesfesten var det uenighet om hvorvidt det skulle serveres toddy eller ikke. Det ble ikke toddy på menyen, men det var visst flere av lagsmedlemmene som ordnet dette selv.

Ellers drev laget endel med kursvirksomhet, og det ble avholdt kurs i søm, veving og trearbeide. Det første kurset ble holdt i 1903, og var et trearbeidskurs. I 1911 stiftet laget et redskapslag, og kjøpte inn nylandsplog, harver og forskjellige andre landbruksredskaper. Det ble også kjøpt inn en hest. Alt dette gikk så i lån til småbrukere og andre som trengte det.

Under første verdenskrig var det labert med arbeidet i laget, men i 1917 tok dette seg opp igjen. Utover 20-tallet ble det gamle ungdomshuset for lite, og det var også etterhvert i dårlig forfatning. Blant annet var grunnmuren dårlig, og taket var heller ikke bra. Alt i 1924 skrev en optimistisk lagsformann i Noregs Ungdomslags årsmelding at laget hadde tenkt å bygge nytt hus. Riktignok gikk det enda noen år før dette var en realitet, og det var også endel uenighet om plasseringa av huset, men den 10. mars 1929 ble det holdt innvielsesfest i det nye Ljosheim. I Noregs Ungdomslags årsmelding under opplysninger om huset stod det at det var 24,5 meter langt og 10 meter bredt.

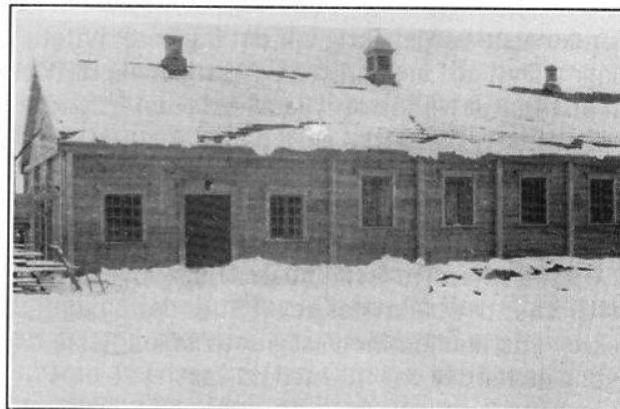
Det første Ljosheim ble forøvrig solgt til Einar Hallseth, som satte det opp i Granåslia på Strinda. Dette huset står fremdeles der den dag i dag.

Det «gamle» Ljosheim på sin nåværende tomt i «Granåslia».

Det var et stort løft for laget å bygge nytt ungdomshus. Det var ikke særlig mye penger blant folk på denne tida, og heller ikke var det lett å få lånt penger, men 7 menn tok på seg kausjonsansvaret for et lån på 6.000 kroner.

I tillegg til dette ble det kjøpt tømmer rundt i bygda, og sist, men ikke minst; det ble utført mye gratisarbeid, som også etter den tids dagpenger trolig kom opp i et 4-sifra tall.

Det «nye» Ljosheim like før det ble tatt i bruk i 1929.

I 1928 tok laget også på seg en storoppgave som varte i flere somre. De ryddet og stelte kirkegården, som nærmest var gjenvokst av skog og ugras. Skogen ble hogd ned, det ble flidd og planert veger, og det ble plantet bjørk langs gjerdet rundt kirkegården. Samtidig ble bjørkealéen fra prestegården til kirka plantet av Ungdomslaget.

På 20- og 30-tallet drev også Ungdomslaget med mye skogplanting rundt om på gårdene. Blant annet ble det plantet hos Bernt Forseth, og betalinga for dette var ei flaggstang. I 1932 fikk laget en egen planteteig av Klæbu kommune i Korsmoskogen ved Ståggåvegen.

Den delen av ungdomslagsarbeidet som de fleste husker best, er nok lagets engasjement innen amatørteater, med spellstykker og revyer. Etterhvert ble det også stiftet et spell-lag som et slags «undebruk» av laget. Dette laget, Klæbu Spell-lag ble stiftet på mars i 1946. De to første spellstykkene som spell-laget satte opp var «Gamlelandet» av Sig. Eldegard og «Gamlekarane på Storebø» av Halvard Sandnes. Men også før stiftinga av spell-laget var det satt opp mange stykker i Ungdomslagets regi. Det var vanlig at det ble spilt en revy eller et spellstykke på 17. mai. Alt i 1897 ble stykket «Til Seters» ført opp, som tidligere nevnt på en 17. mai-fest på Husby. Dette stykket ble også spilt på dagen 50 år etter, 17. mai 1947, denne gang selvsagt i Ljosheim. Det må derfor også være en oppgave for laget å forsøke å sette opp dette stykket også på 17. mai 1997, 50 år etter forrige gang det ble spilt.

I åra fra 1929 til 1952 var det ført opp 42 spellstykker og revyer, vist 147 forestillinger. Klæbu Spell-lag fortsatte sin virksomhet til ei stund ut i 50-tallet, og etter det igjen var det teatergruppa i laget som tok over.

Under siste verdenskrig var det ingen aktivitet i laget. Dvs. at i begynnelsen av krigen var det det, men etter at NS tok over ledelsen i den frilyndte ungdomsrørsla ble det slutt på all aktivitet. Det siste medlemsmøtet under krigen ble holdt i Ljosheim den 16. april 1942. Møtet åpna med at møtelyden sang «Gud signe vårt dyre fedreland». Deretter refererte formannen de nye lovene for NU. Etter det ble møtet heva. Etter dette møtet skrev alle medlemmene seg ut av laget. neste gang de møttes var til Ungdomslagsfest i Ljosheim 7. juni 1945, og huset var da fullpakket av feststemte folk.

Ungdomslaget på skitur på Nordmarka.

Utover 50- og 60-tallet var det avholdt nokså jevnt med møter, og målet var hele tida å få inn nok penger til enten å restaurere Ljosheim, eller bygge nytt ungdomshus. Husplanene var da også tatt opp mange ganger både på årsmøter, medlems- og styremøter. I 1955 var det nedsatt en huskomité til å ta seg av husspørsmålet, og til årsmøtet i 1956 hadde de laget planer for kjeller under Ljosheim med matsal, kjøkken, garderobe, klosett og bad. Komitéens kostnadsoverslag for dette arbeidet, inklusive flytting av huset til den nye grunnmuren var på 40.000 kroner, hvorav selve kjelleren utgjorde 18.000 kroner.

Dessverre ble det aldri noe av dette, men tanken om et nytt, eller et restaurert Ljosheim slapp aldri helt taket i laget før det var blitt for sent. Allerede ved inngangen til 60-tallet var tanken om et samfunnshus i Klæbu begynt å ta form, men plasseringa av det var det ikke tatt stilling til ennå.

Så sent som i 1960 kjøpte Ungdomslaget et tillegg til Ljosheim-tomta av Gunnar Gundersen, slik at tomta nå ble på 3,5 da. For dette betalte laget 1.500 kroner.

Etterhvert kom også tanken om å delt ai bygginga av et samfunnshus til å ta mer og mer over i Ungdomslaget. På høsten i 1963 hadde de et styrevedtak som gikk på at samfunnshuset burde bygges på Ljosheimtomta, og ikke i forbindelse med sentralskoleanlegget. Dersom andre i bygda gikk inn for Sørborgenområdet kunne Ungdomslaget gå med på dette, men på betingelse av at samfunnshuset ble bygd adskilt fra skolen.

Til tross for alle gode forsetter om å ta godt vare på Ljosheim ble det til at det forfalt mer og mer utover 60-tallet. Det var også endel klager fra lege og helsesøster angående de sanitære forholda i og utenfor huset. Det elektriske anlegget ble også dårlig, og på møte de 25. november 1970 ble det tatt opp om hvorvidt dette skulle istandsettes. Møtelyden fant dette for dyrt og dermed ikke lønnsomt. Etter dette var det ikke flere møter eller tilstelninger i Ljosheim, dersom en ser bort fra en opprydding i mars i 1971. Den 13. november 1971 ble så vinduene spikret igjen.

Siden ble huset utleid til teknisk etat i Klæbu kommune, som brukte det til lager. Stedets videre skjebne var at i 1977 ble hus og tomt solgt til Trondos for 63.000 kroner. En gang mellom 1975 og 1977 ble huset revet, og endel av materialene derfra er brukt til hyttebygging i Langåsen.

Med dette var en epoke over. Klæbu, og i særdeleshet Klæbu Frilyndte Ungdomslag hadde mistet et av sine fremste og kjæreste kulturminner, som i løpet av sine drøye 40 års levetid stod for en stor del av det beste innen kulturlivet i Klæbu.

Selv om husets tilstand stadig ble verre opp gjennom 60-tallet, ble det arrangert fester og andre tilstelninger der. I åra 1967, 1968 og 1969 arrangerte Ungdomslaget henholdsvis 18, 19 og 20 offentlige fester. Dette gikk ikke bestandig helt problemfritt for seg. På denne tida var etterhvert festkulturen begynt å bli en annen enn den tidligere hadde vært. Det ble mye bråk på festene slik at ordensvernet måtte forsterkes, og enkelte ganger var det så ille at politiet måtte tilkalles. Huset ble også stengt av politiet i perioder.

Etter at Ljosheims tid var over, ble futten i laget liksom borte, og i tida fra 1973 til 1976 lå aktivitetene på et tilnærmet lavmål. Det var kun sporadiske aktiviteter. I 1976 ble det gjort et forsøk på å få igang drifta av laget igjen, og denne gang drev de igjen fra til ca. i 1978. Deretter var det slutt igjen fram til våren 1982, da noen ildsjeler startet opp igjen, og siden dette har laget vært i drift. Det har riktignok ikke vært helt enkelt til enhver tid å finne på aktiviteter som fenger medlemmene. Det var en tid forsøkt med temamøter, hvor vi hadde med en innleder til å fortelle om ting som burde oppta medlemmene. Dette fungerte godt en tid, men plutselig fenget det ikke lenger. Av saker som ble tatt opp kan blant annet idrettshallen i Klæbu nevnes.

Ellers har laget drevet med det samme som laget gjorde før i tida: Skirenn og stemner i Gauldal Ungdomslag, markaturer, gaukrenn, nyttårsball, noen skuespill og sketsjer og ellers vanlige ungdomsmøter med lagssaker og en kaffeskvett, og noen ganger også en svingom.

Helt til slutt et sitat fra den første Klæbyggen, som ble utgitt den 23. oktober 1920: «Ungdomsfylkingen i eit land kan liknast med ein ståande hær, som skal verja landet mot fiendehand, og som stadig får nye folk, får rekrutter kvart år, og sender dei eldste og best utdanna årsklassane over til landeverja og landstormen. Ungdomsfylkingen får og stadig tilførsel frå dei yngre årsklasser, men sender og stadig frå seg ein straum av friske krefter. Ungdom skal byggja og tryggja landet si framtid».

Gamle sagn

Ved Martha Grendstad

Klæbu har få nedskrevne sagn, trass i at bygda har hatt en rik fortellertradisjon fra gammelt av. Mange av oss kan vel huske at vi som barn og unge satt og hørte på eldre som bragte så mangt av historier, stubber, sagn, viser med mer. Men muntlig overlevering er avhengig av at stoffet blir fortalt om og om igjen. Dessverre gikk det nedover med fortellertradisjonen utover i dette hundreåret. Noen lever nok igjen ennå, men en må innse at mye av denne kulturen i bygda er gått tapt. Det haster med å få det som ennå huskes nedtegnet og bevart.

Det første sagnet som her berettes, ble skrevet ned allerede ca. 1927-28, men det er til nå blitt liggende gjemt og glemt. På loftet på Lysklett skole ligger fortsatt noen gamle skolesaker. Blant annet fantes fra Rønningen skole Kristine Asplis besvarelse på en norskoppgave som hadde gått ut på å skrive ned et sagn. Hun hadde der skrevet ned sagnet om Nøkksteinen. Kristine ble født i 1914, kom som barn til Nordset, hvor hun vokste opp hos si morsslekt. Hun døde som ung.

Det er utenkelig at en slik oppgave ble besvart med fri diktning. Takket være Kristine Aspli og en rekke heldige tilfeldigheter, er sagnet nå bevart slik det ble fortalt i den gamle tradisjonen.

Det gjengies her slik hun skrev det ned:

Et sagn:

I Nidelva nedafor gården Randlia ligger en stein som heter Nøkksteinen. En gang spurte jeg hvorfor den hadde det navnet. Så fikk jeg høre hvordan det hadde gått til.

Det var den tida at det bodde en jøtul borte i Sjøla. Denne jøtulen var så sint på nøkken som bodde i Nordsetfossen, og han lurte på hvordan han best skulle få til å drepe ham. Men nøkken var lur, og det var ikke så godt å få tak på ham. Så gikk jøtulen der og arga seg over nøkken til han ble så sint at han mest sprakk. Somme ganger trodde han sikkert at han hadde drept nøkken, men han stakk bare hodet lenger nede i elva og lo. Til slutt ble jøtulen så rasende at han reiv laus en stor stein borte i Sjøla. Den ville han kaste ned i fossen og knuse nøkken. Men i det samme begynte det å ringe i kirkeklokkene, for det var en søndag. Da ble jøtulen så rasende at han glemte nøkken og kasta steinen etter Bratsberg-kirka i stedet. Men kirkeklokkene hadde tatt makta fra jøtulen så steinen nådde ikke lenger enn ned i elva nedafor Randlia. Der ligger den den dag i dag.

Etter den dagen var det fred mellom nøkken og jøtulen.

Kristine Aspli.

Neste generasjon som voks opp på samme Nordset-gård, bekrefter at det fantes et slikt sagn som ble fortalt i deres barndom. Navnet Nøkksteinen brukes fortsatt av dem.

Steinen ligger der ennå i elva, godt synlig, 400-500 meter nedenfor Kambrua, ved elvas østre bredd. Kirka i Bratsberg er sentral i sagnet. Det gamle kirkestedet i Bratsberg lå inntil 1850 på gården Bratsberg østre, atskillig nærmere elva enn nåværende kirkested. Fra Sjøla ble da retningen mot Nordfossen og Bratsberg-kirka omtrent den samme.

Nøkken er ikke nevnt tidligere i andre kjente sagn i bygda. Før kraftutbygginga ved Øvre Leirfoss ca. 1901, var Nordsetfossen en nøkk mer verdig enn den er i dag.

Hva så med dette sagnet i Bratsberg?

- I Randlia, og delvis i omegnen, kalles steinen Løkksteinen, uvisst av hvilken grunn. Navnet er der kjent fra gammelt, og er fortsatt i bruk. Det viser seg videre at der også har eksistert et sagn om samme stein, hvor Klæbu er trukket inn. Innholdet er ikke det samme. Sagnet har med noen variasjoner i refereringen gått ut på at et troll i Bratsbergåsen (eller Randli-berga) kasta stein etter trollet på andre sida av elva. En forteller trodde det var Vassfjelltrollet. En annen mente at begge trolla kasta på hverandre. I alle fall greide de ikke å kaste langt nok, så steinene falt i elva. Nedenfor Løkksteinen ligger flere mindre steiner som sees ved lavvann. De ligger alle igjen etter trollas kasting.

Dette sagnet ble så seint som ca. 1930-34, skrevet ned i sin helhet i et julehefte som ble laget og solgt av elever ved flere Strinda-skoler, blant annet fra Bruråk-skole. Heftet ble også solgt i nordlige deler av Klæbu, og sagnet har trolig av den grunn hatt en viss utbredelse der. Men heftet har ikke vært å få tak i nå.

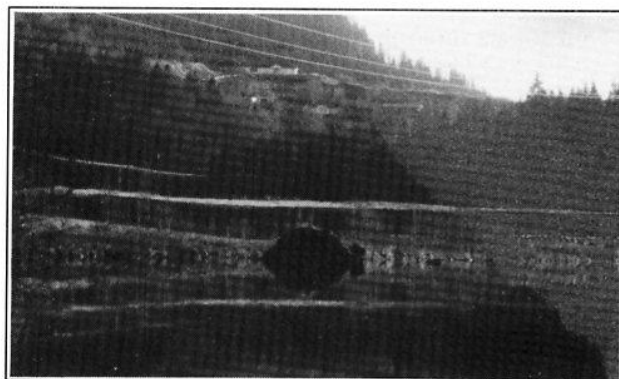
For befolkninga langs elva har steinen hatt sin viktige funksjon som målemerke for vannstanden i elva. Før elva ble regulert opp til Nordsetfossen, steg og falt den i langt større grad enn den gjør i dag. Det hendte den gikk over steinen i vårflommen. Bestemte høyder på steinen tilsvarte bestemte høyder på land. Dersom vannstanden stod høgt på steinen, for eksempel allerede før vårflommen, kunne en vente at elva flodde inn over land når flommen kom.

Kanskje kan sagna om Nøkksteinen/Løkksteinen opprinnelig ha hatt samme innhold. Kanskje har de fra starten vært forskjellige.

Kan noen av leserne komme med utfyllende innhold til Bratsberg-sagnet, er det av stor interesse.

Takk til alle som på den ene eller andre måte har hjulpet med opplysninger så langt.

Vi håper å kunne komme tilbake med mer sagnstoff i senere nummer, og vi oppfordrer også med dette leserne til å komme med det de måtte sitte inne med av folkeminne fra bygda.

Kilder:
Klæbuboka Bd. I.
Strinda Bygdebok Bd I-II.
Klæbu Historielag. Årsskrift 1986.

Hovedinformanter om Bratsberg-sagnet og Løkksteinen:
Ole Skjetne, Olaus Dalen og Karl Haugen, samtlige Bratsberg. Asbjørn Rønningen, Klæbu.

**BANKEN FOR DEN
PRISBEVISSTE KUNDE**

 **KLÆBU
sparebank**

Tlf. 72 83 26 22/72 83 11 11
Fax 72 83 13 83/72 83 14 90

Selli
opptreningscenter AS

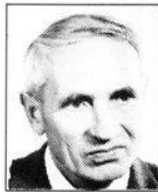
Adresse: 7060 Klæbu

Tlf. 72 83 27 22 - Fax 72 83 28 01

Litt om bidragsyterne

Per Sæther, f. 1912 i Trondheim. Vokst opp i Husbytrøa i Klæbu fra 1914. Levanger Lærerskole 1934. Lærer bl.a. Nerøy, Levanger og Eidsvoll. Skolesjef i Eidsvoll 1955-80.

Terje Thun, f. 1952 i Trondheim. Bosatt i Klæbu siden 1955, arbeider som amanuensis ved Universitetet i Trondheim.

Marit Bjørklimark Grande, f. 1935 i Klæbu, hvor hun også er bosatt. Er ansatt på personalkontoret i Televerket.

Åsta Løfsnæs, f. i 1913 i Klæbu. Flyttet til Trondheim for mange år siden, og bor der fremdeles. Hobby: Husflid og da spesielt billedvev.

Magne Vik, f. i 1925 i Stemshaug, nå Aure på Nordmøre. Lærer i barneskolen og framhaldsskolen 1951-63. Skoleinspektør/skolesjef i Klæbu 1963-90.

Ingebjørg Forsberg, f. Gjølgali, f. 1932 i Klæbu. Sosionom. Sosialleder på Røros.

Nils P. Grendstad, f. 1923 i Klæbu, og bor på Aunet. Han har svennebrev i tømmerfaget, fagbrev i bygg og anlegg. Teknisk og pedagogisk utdannet. Adjunkt kompetanse i den videregående skole hvor han har vært faglærer i 24 år.

Alfred Løvset, f. 1902. Folkeskole, landbruksskole. Gårdsbestyrer. Senere bonde på Kvenild Østre i Tiller.

Martha A. Grendstad, f. 1935 i Klæbu, og vokst opp her. Bosatt i bygda igjen fra 1984. Har arbeidet som lærer ved Klæbu ungdomsskole fra samme år.

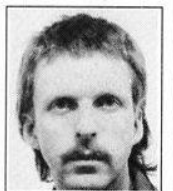
Ragna Flatjord, f. 1929. Bor på Stubban. Har skriving som hobby, og går mye i marka. Medlem av styret i Klæbu Historielag.

John Aas, f. 1909 i Meråker. Ligningsfullmektig og bureiser i Klæbu. Nå pensjonert.

Haldor G. Buan, f. 1962 i Klæbu. Arbeider for tiden som kartoperatør i Trondheim kommune.

ILLUSTRATØRER:

Eva Haftorn, Reidun Svebakken Gjervan, Marit Kleven, Unni Woldvik.

Postboks 85, 7060 KLÆBU - Telefon 72 83 10 33/94 75 71 33
KLÆBU - STJØRDAL - STEINKJER - NAMSOS

Nye hus med sjel og tradisjon

BRØTTEM SAG OG HØVLERI AS
7060 KLÆBU

Skur og høvellast direkte fra produsent.
De ringer - vi bringer.
Ved henting, ekstra rabatt.

TLF. 72 83 41 48

KLÆBU BIL & BENSIN

TLF. 72 83 15 60

BILVERKSTED

STORKIOSK

TEXACO

GATEKJØKKEN/KAFETERIA

KLÆBU SENTRUM

ELEKTRO'N AS

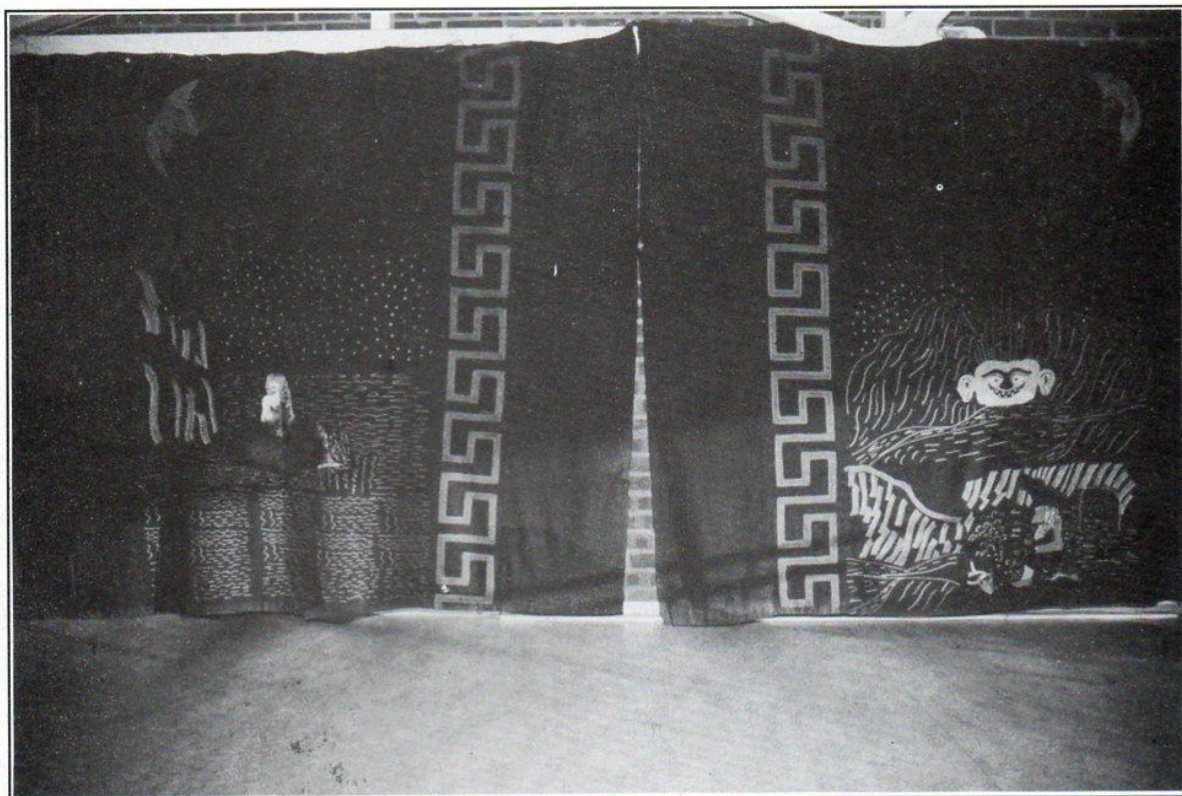
Harald Røstad

Autorisert elektroentreprenør
Tlf. 72 83 15 38 - Mobil 94 72 05 00

7060 KLÆBU

Elektriske installasjoner
Antenneanlegg - Musikkinstrumenter

Sceneteppet Ljosheim

I 1929 ble det nye Ljosheim tatt i bruk. Til åpningsfesten den 10. mars samme år fikk Ungdomslaget dette sceneteppet i gave av Claus Brøttem. Teppet er sydd av hans døtre Karen (Jonassen) og Martha (Devle). Teppet var i bruk i Ljosheim fra da og helt til drifta av huset opphørte i 1970. Det ble senere tatt vare på av Nils P. Grendstad. I dag henger teppet i Klæbu Rådhus og kan beskues der, sammen med Ungdomslagets talerstol og en del av panelet fra Litjsalen i Ljosheim.

Haldor G. Buan.

ÅRSMØTE 1994

Klæbu Historielag avholder sitt årsmøte på Tanemsanlegget
onsdag 16. mars 1994 kl. 19.00.

Vanlige årsmøtesaker

Årsmøtet blir kunngjort i Trønderbladet og ved oppslag på vanlige steder 14 dager før møtet.